JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Kreativní účetnictví v oblasti oceňování v podmínkách české účetní legislativy

Vedoucí bakalářské práce:
Ing. Zita Drábková, Ph.D.

Autor bakalářské práce:
Petra Blažková

2012

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	Petra BLAŽKOVÁ
Osobní číslo:	E09012
Studijní program:	B6208 Ekonomika a management
Studijní obor:	Účetnictví a finanční řízení podniku
Název tématu:	Kreativní účetnictví v oblasti oceňování v podmínkách české účetní legislativy.
Zadávající katedra:	Katedra účetnictví a financí

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:
Prostřednictvím analýzy vyhodnotit možnosti účetní jednotky v oblasti oceňování v podmínkách české účetní legislativy. Dále blíže určit typy a způsoby oceňování.

Osnova:
1. Úvod
2. Literární rešerše
3. Metodika
4. Teoretická část:
- oceňování aktiv při pořízení (vzniku) - dlouhodobý majetek, zásoby, cenné papíry, pohledávky a závazky
- oceňování aktiv v průběhu roku a k rozvahovému dni (průběhu držení)
- kurzové rozdíly
5. Praktická část:
- analýza metod kreativního účetnictví při oceňování zásob
- shrnutí a vyhodnocení
6. Závěr
7. Summary
8. Použitá literatura:
9. Přílohy

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. KRABEC, T. Oceňování podniku a standardy hodnoty, Praha: Grada Publishing, a. s., , 2009, 264 stran, ISBN 978-247-2865-0

2. DVOŘÁKOVÁ, D. Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS, Brno: Computer press, a. s., 2009, 2. doplněné a aktualizované vydání, 329 stran, ISBN 978-80-251-1950-1

3. KOVANICOVÁ, D. Abeceda účetních znalostí pro každého, Praha: Polygon, 15. aktualizované vydání, 2005, 444 stan, ISBN 80-7273-118-1

4. RYNEŠ, P. Podvojné účetnictví a účetní závěrka k 1. 1. 2010, Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 10. aktualizované vydání, 987 stran, ISBN 978-80-7263-580-1

5. FIREŠ, B. - ZELENKA, V. Oceňování aktiv a dluhů v účetnictví, Praha: Management Press, 2. doplněné a rozšířené vydání, 1997, 175 stran, ISBN 80-85943-24-7

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Zita DRÁBKOVÁ, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 1. března 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2012

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2011

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 20.4.2012

.....

Petra Blažková

Poděkování:

Děkuji vedoucí bakalářské práce paní Ing. Zitě Drábkové, Ph.D. za odborné rady a připomínky při zpracování této práce. Dále chci poděkovat své rodině za podporu během studia.

Obsah

1. ÚVOD 3

2. LITERÁRNÍ REŠERŠE 4

3. METODIKA 5

4. TEORETICKÁ ČÁST 6

4.1 KREATIVNÍ ÚČETNICTVÍ 6

4. 1. 1 Kreativní účetnictví 6

4.2 ČESKÉ ÚČETNÍ PŘEDPISY 8

4.2.1 Základní požadavky na věrné a poctivé vedení účetnictví 8

4.3 DLOUHODOBÝ MAJETEK 12

4.3.1 Pořízení 12

4.4 ZÁSOBY 13

4.4.1 Pořízení 13

4.4.2 Zásoby v průběhu roku a k rozvahovému dni 14

4.4.3 Vliv metod oceňování zásob na vykazování podniku 15

4.5 CENNÉ PAPÍRY 17

4.5.1 Oceňování CP při pořízení 17

4.5.2 Oceňování CP k rozvahovému dni 17

4.6 KURZOVÉ ROZDÍLY 20

4.6.1 CP v cizí měně 20

4.7 POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY 23

4.7.1 Vznik 23

4.7.2 K rozvahovému dni 23

4. 8 PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY (HOTOVOST I VKLADY NA ÚČTECH) A CENINY 23

5. PRAKTICKÁ ČÁST 24

5.1 ROSTOUCÍ CENY 27

5.1.1 Metoda FIFO 27

5.1.2 Metoda váženého průměru proměnlivého 30

5.1.3 Metoda váženého průměru periodického 32

5.2 KLESAJÍCÍ CENY 38

5.2.1 Metoda FIFO 38

5.2.2 Metoda váženého průměru proměnlivého 41

5.2.3 Metoda váženého průměru periodického 43

5.3 STEJNÉ CENY 49
5.3.1 Metoda FIFO 49
5.3.2 Metoda váženého průměru proměnlivého 52
5.3.3 Metoda váženého průměru periodického 54
6. ZÁVĚR 60
7. SUMMARY 62
8. POUŽITÁ LITERATURA 64
9. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ: 65
10. ZKRATKY 66

1. Úvod

Cílem práce je blíže určit typy a způsoby oceňování. Dále je cílem vyhodnocení možností účetní jednotky v oblasti oceňování v podmínkách české účetní legislativy.

Podmínkou pro vedení účetnictví je, aby účetní výkazy věrně a poctivě zobrazovaly skutečnost. Zvolený způsob oceňování ovlivňuje vypovídací schopnost zjišťovaných informací v účetnictví. Ovlivňuje také výši nákladů odvislých od spotřeby aktiv a zvýšení závazků. Tím je ovlivněna i velikost hospodářského výsledku i velikost daňové povinnosti.

Práce je rozdělena do několika kapitol – Úvod, literární rešerše, metodika, teoretická část, praktická část, závěr, summary, seznam použité literatury, seznam tabulek a grafů a použité zkratky.

Teoretická část je věnována popisu pojmů, které se týkají účetnictví a účetních metod, ale také „kreativního“ účetnictví. V této části jsou popsány mimo jiné i způsoby oceňování dlouhodobého majetku, zásob, cenných papírů, pohledávek i závazků při pořízení, v průběhu roku a k rozvahovému dni.

V praktické části jsou data skladových pohybů fiktivního podniku použita na metody oceňování vyskladňovaného zboží – FIFO, vážený průměr proměnlivý (klouzavý), vážený průměr periodický (prostý). Na začátku praktické části jsou uvedeny skladové pohyby – příjem, výdej a konečná zásoba v měrných jednotkách. Dále jsou uvedena data skladových pohybů pro účely použití metody váženého průměru periodického. Postup výpočtu částky výdeje je blíže vysvětlen u každé metody.

Pro porovnání výše uvedených metod oceňování jsou v praktické části použity různé vývojové trendy pořizovacích cen – rostoucí pořizovací ceny, klesající pořizovací ceny a stagnující trend pořizovacích cen.

Závěr je použit pro vyhodnocení výsledků získaných v praktické části. Hodnocení praktické části je z dvojího hlediska – hledisko daňové optimalizace a hledisko maximalizace aktiv.

2. Literární rešerše

Zdrojů, které se zabývají technikami kreativního účetnictví, není mnoho. Samotné „kreativní účetnictví“ začalo být aktuální v 80. letech. Od 90. let vzniká literatura na přiblížení této tématiky, přesto ani nyní neexistuje dostatek materiálu, který by přiblížil problematiku týkající se kreativního účetnictví.

V této práci byla použita publikace **Kreativní účetnictví** (Ing. Lenka Krupová, PhD.), která se jako jedna z mála zaobírá možnostmi a hranicemi používaných metod v účetnictví. Vysvětluje základní pojmy v oblasti „zneužívání“ účetnictví pro lepší výsledky podniku. Dále popisuje hlavní techniky, výhody, nevýhody a důvody pro použití „kreativního účetnictví“. V páté části publikace jsou uvedeny techniky boje proti „zneužívání“ účetnictví.

Důležitým zdrojem použitým v této práci je **Podvojné účetnictví a účetní závěrka k 1. 1. 2010** (Ing. Petr Ryneš). Podává ucelený obraz na účetnictví včetně souvislostí a vazeb na daňové předpisy a obchodní právo pro rok 2010. Mimo jiné objasňuje základní problematiku v oblasti oceňování.

Dalším důležitým zdrojem je publikace **Oceňování aktiv a dluhů v účetnictví** (Fireš B., Zelenka V.) zabývající se významem oceňování a jeho způsoby. Objasňuje závislost použitého způsobu ocenění na obsahu a vypovídací schopnosti finančních veličin zjišťovaných v účetnictví. Na zvolené metodě je závislá i finanční analýza podniku a z ní vyvozované závěry.

Podkladem pro další zpracování byly publikace **Abeceda účetnictví pro podnikatele** (Fišerová E., Chalupa R., Kadlec J., Pilátová J., Procházková D., Sedlák R., Skálová J., Tkáč R., Vlach P), **Kreativní účetnictví ve vazbě na účetní výkazy** (Drábková Z., Kouřilová J.), **Abeceda účetních znalostí pro každého** (Kovanicová D.) a **Zásoby - komplexní průvodce účtováním a oceňováním** (Louša F.)

Dalšími informačními zdroji byly Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, České účetní standardy a Vyhláška č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3. Metodika

V první části bakalářské práce sestavím po prostudování literatury teoretickou část. Ta by měla čtenáře uvést do problematiky oceňování. Teoretickou část rozdělím do osmi částí, které podrobněji přiblížím.

Cílem práce je prostřednictvím analýzy vyhodnotit možnosti účetní jednotky v oblasti oceňování zásob. V praktické části se budu zabývat výdejem zboží ze skladu fiktivního podniku a možnostmi, které má účetní jednotka při různém vývoji pořizovacích cen. Dále se zaměřím na zhodnocení a porovnání metod oceňování zboží při výdeji ze skladu.

Při výpočtech cen vyskladněného zboží budu vycházet z těchto vzorců:

- Metoda váženého průměru periodického (průměr zjišťován za měsíc)

$$= \frac{\text{(materiál na skladě v Kč na počátku období + přírůstek za období v Kč)}}{\text{množství mat. na skladě na poč. období + přírůstky v množství na období}}$$

- Metoda váženého průměru proměnlivého

$$= \frac{\text{materiál na skladě v Kč + poslední přírůstek v Kč}}{\text{materiál na skladě v množství + poslední přírůstek v množství}}$$

Ceny pořizovaného zboží se pro jasnější výsledky analýzy budou zvyšovat o 0,7 %, snižovat o 0,7% a stagnovat kolem počáteční hodnoty 90 Kč/kus. Tabulky nacházející se v praktické části jsou vypracovány v programu Excel, kdy je použito automatické zaokrouhlování.

Po aplikování oceňovacích metod na vyskladněné zboží budu hodnotit zjištěné výsledky z pohledu:

- daňové optimalizace, kdy má podnik za cíl minimalizovat daňovou povinnost,
- maximalizace aktiv, kdy se podnik snaží maximalizovat aktiva z důvodu získání bankovního úvěru.

4. Teoretická část

4.1 Kreativní účetnictví

4. 1. 1 Kreativní účetnictví

Podle Krupové [1] je kreativním účetnictvím veškeré záměrné upravování položek účetních výkazů do požadované podoby.

V současné době je kreativní účetnictví v účetní literatuře chápáno jako zneužívání účetnictví. Kreativní účetnictví je pojem, pod který patří techniky účelové manipulace s údaji více či méně zřetelnými, tzv. windows dressing, i techniky, které vyžadují vysokou kvalifikaci a auditory bývají jen těžko odhalovány (např. tzv. mimobilanční financování) [1].

Window dressing je podle institutu certifikovaných účetních Anglie a Walesu (ICAEW) definován jako „*takové vedení transakcí, při nichž finanční výkazy podávají zavádějící nebo nereprezentativní obraz o finanční situaci podniku*“. Mimobilanční financování je „*takové financování nebo refinancování podnikových aktivit, které se při dodržení zákonných požadavků a existujících účetních zásad nemusí objevit v rozvaze*“ [1].

Jako hlavní techniky „window dressingu“ je uvedeno například přeceňování majetku, nesoulad stanovené doby životnosti se skutečností, záměrné vykazování krátkodobého majetku v dlouhodobém majetku a opačně. Při mimobilančním financování jde například o zachycení faktoringu a pohledávek bez zachycení závazků, které se vztahují k nesplacení pohledávky, zaměňování finančního leasingu za operativní, smlouvy o prodeji a zpětném nákupu [4].

Výhody kreativního účetnictví

Kreativní účetnictví může zatajit finanční riziko, zvýšit vykazovaný zisk, snížit vykazovanou ztrátu, obcházet rizika spojená s půjčkami, upevnit postavení vedení společnosti, manipulovat s ukazateli používanými ve finanční analýze aj. [4].

Nevýhody kreativního účetnictví

Kreativní účetnictví může vést k nedůvěře investorů, dodavatelů, akcionářů, zaměstnanců a široké veřejnosti [4].

Podle Krupové [1] se *důvody použití kreativního účetnictví* odvíjí od odlišných zájmů vlastníků, manažerů nebo zaměstnanců a rozděleny mohou být takto:

1) Cílem manažerů nemusí být vždy maximalizovat zisk. Pokud tomu tak je, má dvě možnosti:
   - stále trvat na maximalizaci zisku,
   - pokud je firma ve ztrátě a manažer ví, že v dalších období bude firma prosperovat, pak bude manažer ztrátu prohlubovat. Z výrazného zlepšení bude mít větší bonusy. Dalšími faktory, které mohou ovlivnit chování manažerů, mohou být zdanění, odvětvová politika státu, fiskální a cenová politika státu.

2) Špatný management při použití kreativního účetnictví pouze oddaluje hrozící úpadek.

3) Snížení nejistoty a rizika
   Jedná se o všechny součásti podnikatelského rizika, které zahrnuje například riziko tržní (problém s odbytem, změna kursu), riziko finanční (platební neschopnost), aj.

4) Problematika oceňování
   Problematika oceňování je považována některými autory za hlavní důvod vzniku a praktikování kreativního účetnictví. Mimobilanční financování spočívá v neuvedení některých dluhů do rozvahy. Tyto postupy jsou interpretovány tak, že oceňování v historických cenách vede k podhodnocování aktiv, a proto je zde „oprávnění“ neuvádět některé dluhy.

5) Tlak ze strany investorů
   Finanční trh ovlivňuje sestavování účetních výkazů.

6) Snaha o snížení daní
   Pouze v zemích, kde je spjato finanční a daňové účetnictví.

4.2 České účetní předpisy

Ve čtvrté části Zákona o účetnictví jsou podrobně popsány způsoby oceňování (§ 24 a § 25). Účetní jednotka je povinna oceňovat majetek a závazky podle tohoto ustanovení.

Majetek a závazky se oceňují:

- Ke dni uskutečnění účetního případu – přírůstek majetku a závazků nebo naopak úbytek majetku a závazků (např. prodej aktiv)

- K rozvahovému dni, nebo ke konci rozvahového dne reálnou hodnotou. Přecenění reálnou hodnotou se používá jen u vybraných aktiv a zaznamenává se do účetních knih. Rozdíly mezi oceněním reálnou hodnotou a oceněním k okamžiku uskutečnění účetního případu se vypořádají buď rozvahově, nebo výsledkově [2].

4.2.1 Základní požadavky na věrné a poctivé vedení účetnictví

Účetní závěrka, sestavená na základě účetnictví, by měla podávat věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky, tj. věrný a poctivý obraz o aktivech, závazcích, nákladech, výnosech, vlastním kapitálu a o hospodářském výsledku (rozdílu mezi výnosy a náklady) [2].

Zákon o účetnictví [5] stanovuje tyto základní požadavky na věrný a poctivý obraz:

- Je uložena povinnost vést účetnictví v českém jazyce. V cizím jazyce mohou být vyhotoveny účetní doklady jen tehdy, je-li splněna podmínka srozumitelnosti (tj. pokud účetnictví umožňuje jednoznačně určit obsah účetních případů a obsah účetních záznamů).

- Další povinností je vést účetnictví v peněžních jednotkách české měny. Závazky, pohledávky, cenné papíry, deriváty, pokud jsou vyjádřeny v cizí měně, je účetní jednotka povinna současně použít i cizí měnu.

- Vzniklé skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví, je účetní jednotka povinna zachytit v účetních dokladech.

- Zobrazení účetnictví je věrné a poctivé, jestliže jsou použity účetní metody, které vedou k dosažení věrného a poctivého obrazu. Pokud má účetní jednotka možnost volby mezi více možnostmi dané účetní metody a zvolená metoda by zkreslovala skutečný stav, je povinností účetní jednotky zvolit tu možnost, která skutečnému stavu odpovídá.

- V příloze účetní závěrky je účetní jednotka povinna uvést informaci o použitých metodách, popřípadě uvést odchylky od použitých metod s jejich zdůvodněním a uvedením vlivu na majetek, závazky a finanční zdraví podniku.

Účetní jednotka je povinna vést účetnictví správné, úplné, průkazné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů [5].

- Účetnictví je správné, pokud je vedeno tak, aby to nebylo v rozporu se zákonem a ostatními právními předpisy.

- Účetnictví je úplné, jestliže účetní jednotka v účetním období zaúčtovala v účetních knihách všechny účetní případy, které měla v daném období zaúčtovat, sestavila účetní závěrku, vyhotovila výroční zprávu, zveřejnila informace podle § 21a (Způsoby zveřejňování) a má tyto skutečnosti doložené veškerými účetními záznamy, a to přehledně uspořádané.

- Pokud lze všechny účetní záznamy účetní jednotky prokázat a účetní jednotka provedla inventarizaci, pak je účetnictví průkazné.

- Účetnictví musí být vedeno způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů tak, aby účetní jednotka byla schopna splnit povinnosti spojené s jejich úschovou a zpracováním podle § 31, 32, 33 odst. 3 a 7 po celou dobu, po niž jsou jí tímto zákonem uloženy.

- Dalším předpokladem je zásada opatrnosti. Do výše zisku se promítají veškeré předpokládané ztráty a zhodnocení majetku, i když nastanou až v dalším období a jejich přesná výše není doposud zjistitelná. Podstatou je nenadhodnocovat aktiva a nepodceňovat závazky. Míra rizikovosti v jednotlivých položkách aktiv je značná. Účetní jednotka nemá jistotu, že pořizovací cena hmotného investičního majetku se vrátí ve formě tržeb za prodané výrobky. Podobné je to i u vlastních nákladů na vytvoření zásoby hotových výrobků, protože s poklesem poptávky během skladování se sníží prodejní cena. Pro zásadu opatrnosti při sestavování účetní závěrky je důležitá skutečnost, že z kvalifikovaného odhadu budoucího vývoje, z více možných variant, bude vybrána varianta bezpečnější a méně riziková pro podnik [7].

Opravné položky k zásobám

Opravnými pokožkami se realizuje zásada opatrnosti. Rozdělují náklady do období, kdy se o riziku možné ztráty dozví, a do období, kdy je ztráta reálná (tzn. ke ztrátě skutečně dojde) [10].

Do aktivit inventarizace zásob materiálu patří také ověření správnosti ocenění, tedy porovnání skladových cen zásob s jejich reálnou hodnotou.

Podle [10] může být výsledkem této části inventarizace:

a) že **ocenění** v účetnictví **je shodné** s užitnou hodnotou (resp. prodejní cenou sníženou o náklady spojené s prodejem) – pak není zapotřebí opravovat ocenění, (př. pořizovací cena účetní = 100 Kč, prodejní cena = 102 Kč, náklady spojené s prodejem = 2 Kč, užitná hodnota je tedy 100 Kč),

b) že **ocenění** v účetnictví **je nižší** než užitná hodnota, tj. hodnota zásob je vyšší, než je zachycena v účetnictví. Zvýšení se nepromítne do účetnictví a bude ponecháno jako tzv. tichá (skrytá) rezerva, která se projeví až při zúčtování nižších nákladů a dosažení vyššího zisku,

(př. pořizovací cena účetní = 100 Kč, prodejní cena = 108 Kč, náklady spojené s prodejem = 2 Kč, užitná hodnota je v tomto případě 106 Kč),

c) že **ocenění** v účetnictví **je vyšší** než užitná hodnota, tj. skutečná hodnota zásob je nižší, než jaká je zachycena v účetnictví. Toto snížení může být dvojího charakteru:
1) trvalé – pokles hodnoty má podobu nákladu (škody - považované za součást provozních nákladů).
2) dočasné – pokles hodnoty zásob (signál možné budoucí škody) je třeba zachytit v účetnictví prostřednictvím opravných položek, tj. nepřímo (př. pořizovací cena účetní = 100 Kč,

   a. prodejní cena = 98 Kč (cena je nižší vlivem **sezónní** nadvýroby), náklady spojené s prodejem = 2 Kč, užitná hodnota = 96 Kč
   - bude se účtovat **opravná položka** ve výši 4 Kč

   b. prodejní cena = 98 Kč (pokles ceny je trvalého charakteru vlivem dovozu levnějších výrobků), náklady spojené s prodejen = 2 Kč, užitná hodnota = 96 Kč
   - bude se účtovat **provozní náklad** ve výši 4 Kč)

4.3 Dlouhodobý majetek

4.3.1 Pořízení

- DHM i DNM
    - pořízený nákupem je oceňován v pořizovací ceně včetně vedlejších pořizovacích nákladů,
    - pořízený vlastní činností je oceňován vlastními náklady. Pokud vlastní náklady nelze určit, používá se k ocenění reprodukční pořizovací cena,
    - nabytý bezúplatně bývá oceňován reprodukční pořizovací cenou [2].

4.3.1.1 Ocenění pořizovací cenou

Výdaje na pořízení DHM a DNM a technického zhodnocení zahrnují spolu s kupní cenou i vedlejší pořizovací náklady. Do vedlejších pořizovacích nákladů patří například clo, montáž, doprava, spotřební daň, výdaje na projektové práce nebo výdaje na odstranění porostu. Do pořizovací ceny nelze zahrnout například kursové rozdíly, výdaje na opravu a udržování DHM nebo náklady na biologickou rekultivaci [8].

4.3.1.2 Ocenění vlastními náklady

Dlouhodobý majetek vytvořený ve vlastní režii účetní jednotky (tj. vlastními zaměstnanci, z vlastních zásob) je oceňován vlastními náklady. Do vlastních nákladů patří přímý materiál, přímé mzdy a ostatní přímé náklady, dále pak podíl výrobní režie, popř. podíl správní režie [2].

4.3.1.3 Ocenění reprodukční pořizovací cenou

Reprodukční pořizovací cenou se oceňuje například:

- DHM a DNM nabytý darováním,
- vklad DHM nebo DNM,
- DHM a DNM nově zjištěný a neevidovaný v účetnictví.

Obvykle stačí pro určení reprodukční pořizovací ceny odborný odhad, ale daňové zákony vyžadují často znalecký posudek [2].

4.4 Zásoby

4.4.1 Pořízení

Podle zákona o účetnictví se používají při pořízení zásob tyto způsoby ocenění.

4. 4. 1. 1 Zásoby vytvořené vlastní činností

Tyto zásoby se oceňují skutečnými vlastními náklady nebo průměrnými vlastními náklady s vyčíslením odchylek od skutečných vlastních nákladů, které jsou součástí ocenění zásob. Takto se oceňuje nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, hotové výrobky a příchovky, resp. přírůstky zvířat.

Zásoby můžeme oceňovat na úrovni:
- přímých nákladů (přímý materiál, přímé mzdy a ostatní přímé náklady,
- vlastních nákladů výroby (přímé náklady a výrobní režie),
- vlastních nákladů výkonu (vlastní náklady výroby a správní režie, popř. zásobovací režie) [2].

Volba ocenění polotovarů vlastní výroby, nedokončené výroby a hotových výrobků závisí na zvoleném výrobním procesu, zvolené technologii a době výrobního cyklu, tj. zda doba výroby je delší (kratší) než 1 rok. Zásoby vlastní výroby mohou být oceněny na úrovni skutečných vlastních nákladů nebo na úrovni vlastních nákladů podle předem plánovaných kalkulací. Operativní, resp. plánované kalkulace se odvíjí od organizace vnitropodnikového řízení výroby. Informace o stavu a ocenění zásob vlastní výroby jsou k nalezení ve vnitropodnikovém účetnictví [2].

4.4.1.2 Nakupované zásoby

U nakupovaných zásob se podle zákona o účetnictví používají skutečné pořizovací ceny. Pořizovací cena je taková cena, za kterou jsou zásoby pořízeny včetně vedlejších pořizovacích nákladů. Cena pořízení je shodná s cenou uvedenou na faktuře, ale také zahrnuje spotřební daň, clo, u neplátců DPH je v ceně pořízení zahrnuta daň z přidané hodnoty a u plátců DPH se jedná o daň na vstupu, kterou nelze nárokovat na odpočtu [2].

Vedlejší pořizovací náklady jsou tvořeny ostatními náklady, které souvisí s pořízením zásob (přepravné externí i interní, pojistné, provize, náklady na zpracování materiálu - provedeno externě nebo jako vnitropodniková služba).

4.4.1.3 Zásoby nabyté bezplatně

Zásoby nabyté bezplatně (např. přebytky zásob, zbytkové produkty vrácené z výroby) jsou oceňovány reprodukční pořizovací cenou. Tato cena vyjadřuje peněžní hodnotu majetku vyjádřenou v současnosti.

4.4.2 Zásoby v průběhu roku a k rozvahovému dni

Metody oceňování výdejů zásob ze skladu:

4.4.2.1 FIFO

FIFO je jednou z metod pro stanovení ceny zásob při výdeji. Název tohoto způsobu je tvořen počátečními písmeny „first in, first out“, tedy FIFO, což v překladu znamená „první dovnitř, první ven“. Jedná se o výdej nejstarší dodávky ze skladu, tedy dodávky, která byla nakoupená jako první.

Pokud ceny dodávek rostou, vede metoda FIFO k tomu, že stav zásob na skladě, tzn. jeho ocenění, se přibližuje aktuální tržní (vyšší) ceně. Naproti tomu náklady jsou ve výkazu zisku a ztráty v nižší částce. Důsledkem je vykázání vyššího výsledku hospodaření, vyššího základu daně z příjmů a vyšší daňové povinnosti [3].

Opakem této metody je metoda LIFO. Název vznikl z anglického „last in, last out“, tedy poslední do skladu, první ze skladu. Podstatou je ocenění nákladů cenami přibližujícími se cenám trhu. Čím delší je skladování, tím je více pravděpodobné, že ocenění nebude odpovídat současným cenám. V ČR nemohou být tímto způsobem zásoby oceňovány [9].

4.4.2.2 Vážený průměr

Pro určení ceny vyskladněných zásob stejného druhu se používá metoda váženého aritmetického průměru. Jedná se o často používanou metodu z důvodu její jednoduchosti. Dále minimalizuje pohyb cen.

a) Klouzavý – průměr je počítán při každém vyskladnění jednotlivých zásob

b) Prostý – průměr je počítán jednou za měsíc nebo za kratší časový úsek. V prvním období se zpravidla používá metoda FIFO nebo se při prvním vyskladnění vypočte vážený aritmetický průměr. Tato metoda je nejpoužívanější metodou pro oceňování zásob při vyskladnění [3].

4.4.2.3 Skutečná cena

Tato metoda je považována za nejpřesnější. Lze ji použít jen v případě, pokud může být určena pořizovací cena u každého prodaného nebo spotřebovaného kusu.

4.4.3 Vliv metod oceňování zásob na vykazování podniku

Podle zvolené metody oceňování zásob při výdeji/úbytku závisí výše vykázaných nákladů i výše stavu zásob v rozvaze. Krupová [1] u jednotlivých metod oceňování zásob uvádí jejich působení:

a) *Metoda skutečné ceny*

Pomocí této metody může být nejlépe upravován hospodářský výsledek podle potřeb společnosti. Používá se v omezeném rozsahu, protože klade velké nároky na operativní evidenci. Toto oceňování zásob je možné pouze v podniku, kde se vyskytují v malém množství a lze určit u každého prodaného nebo spotřebovaného kusu jeho vstupní cenu.

b) *Metoda váženého aritmetického průměru*

Průměr se počítá za určité časové období nebo při každém vyskladnění, a proto se výsledky zjištěné touto metodou dají těžko zkreslit.

c) *Metoda FIFO*

Při této metodě se hodnota zásob v rozvaze blíží k jejich reprodukční ceně. FIFO kopíruje fyzický tok zásob. Proto je také obtížné zkreslovat vykazované údaje. V době inflace vede k nadhodnocení aktiv a k nadhodnocení zisku. V případě poklesu cen vede metoda k podhodnocení zisku.

d) *Metoda LIFO*

Jedná se o opačnou metodu, než je metoda FIFO. Společnost může v případě inflace snížit zisk spotřebou zásob a velkými nákupy ke konci účetního období.

4.5 Cenné papíry

CP bývají k okamžiku uskutečnění účetního případu oceňovány pořizovací cenou. Do pořizovací ceny patří i náklady spojené s pořízením, např. poplatky a provize poradcům, makléřům, náklady na poradenství, hodnota opce (jejíž využití vedlo k získání podílu nebo CP). Součástí pořizovací ceny nejsou úroky z úvěrů na pořízení CP a vkladů nebo náklady spojené s držbou CP [3].

„*U stejného druhu CP se považuje za pořizovací cenu i cena, která vyplyne z ocenění úbytků cenných papírů cenou zjištěnou váženým aritmetickým průměrem, nebo způsobem, kdy první cena pro ocenění přírůstků cenných papírů se použije jako první cena pro ocenění úbytků cenných papírů (metoda FIFO)*“ [2].

Do pořizovací ceny u dlužných CP je zahrnován naběhlý úrokový výnos do doby pořízení.

4.5.1 Oceňování CP při pořízení

CP a podíly se k okamžiku uskutečnění účetního případu oceňují pořizovací cenou, jejíž součástí jsou přímé náklady spojené s pořízením (poplatky a provize makléřům, poradcům, burzám, náklady na poradenství). Do pořizovací ceny nepatří náklady spojené s držbou CP a náklady na financování (úroky z úvěrů na pořízení CP a vkladů). Jednotlivé části pořizovací ceny lze při pořizování účtovat na účet 043 - Pořízení dlouhodobého finančního majetku, pro případ dlouhodobého finančního majetku, nebo na účet 259 - Pořizování krátkodobého finančního majetku, pro případ krátkodobého finančního majetku. Při zařazení jsou CP zaúčtovány na příslušné účty v celé pořizovací ceně. CP nabyté protihodnotou za nepeněžitý vklad vložený do společnosti, pak je základem oceňování zůstatková cena nepeněžitého vkladu [3].

4.5.2 Oceňování CP k rozvahovému dni

4.5.2.1 Reální hodnota

S výjimkou CP držených do splatnosti, CP představujících účast s rozhodujícím nebo podstatným vlivem a CP emitovaných účetní jednotkou se k rozvahovému dni CP oceňují reálnou hodnotou.

Reálnou hodnotou se rozumí:

- tržní hodnota (cena vyhlášena na zahraniční či tuzemské burze),
- ocenění kvalifikovaným odhadem nebo posudkem znalce (není-li tržní hodnota k dispozici),
- ocenění stanovené podle zvláštních právních předpisů.

Účetní jednotka použije tržní hodnotu nejvíce se blížící okamžiku ocenění.

Zákon o účetnictví určuje okamžik ocenění na reálnou hodnotu. Tímto okamžikem je rozvahový den nebo jiný okamžik, ke kterému se sestavuje účetní závěrka. Podle zákona o účetnictví je možné CP oceňovat reálnou hodnotou častěji než jen ke konci rozvahového dne. U finančních institucí se jedná o denní či týdenní přeceňování, u podnikatele je vhodné stanovení periody přeceňování ve vnitropodnikovém předpisu.

Na tuzemské burze se tržní hodnotou rozumí cena vyhlášená burzou CP v pracovní den. Na zahraničních burzách se jedná o nejvyšší cenu ze zavíracích cen. Ocenění na reálnou hodnotu se účtuje buď:

- výsledkové na 414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků, u CP realizovatelných (účty 257, 063),
- rozvahově na 66x - Finanční výnosy nebo 56x - Finanční náklady, u majetkových CP, dluhových CP k obchodování.

V případě dlužných CP se o úrokovém výnosu účtuje ve věcné a časové souvislosti [3].

4.5.2.2 Ekvivalenční metoda

Ekvivalencí se rozumí protihodnota odpovídajícího podílu společníka na vlastním kapitálu přidružené nebo dceřiné společnosti. Pokud účetní jednotka použije tuto metodu, musí takto ocenit všechny takové podíly. Není možné kombinovat ocenění těchto podílů ekvivalencí a pořizovací cenou [2].

4.5.2.3 Ocenění v původních pořizovacích cenách

Toto ocenění se používá v případě, kdy nelze stanovit reálnou hodnotu nebo její stanovení je velice finančně nákladné.

4.5.2.4 Dluhové CP – oceňování k rozvahovému dni

Cena dluhového CP se skládá ze dvou částí. První část je čistá cena dluhopisu, druhou částí je úrokový výnos, který je stanoven rozdílem mezi jmenovitou hodnotou a nižším emisním kurzem dluhopisu [2].

Dluhové CP se oceňují pořizovací cenou upravenou o úrokový výnos, který je zaúčtován ve prospěch účtů v účtové skupině 66x.

4.5.2.5 Podíly – oceňování k rozvahovému dni

Podnik má možnost volby:

- ocenění protihodnotou (nelze u účtu 063)
- ocenění pořizovací cenou s opravnou položkou (u 061, 062, 063)

Ekvivalence (protihodnota)

Podíl představující účast s rozhodujícím nebo podstatným vlivem může být oceňován podle § 27 odst. 7 Zákona o účetnictví prostřednictvím ekvivalence (protihodnoty). Jestliže podnik použije oceňování podílů pomocí ekvivalence, musí takto oceňovat všechny podíly představující rozhodující nebo podstatný vliv [3].

ČÚS č. 008 – Operace s cennými papíry a podíly přesněji určují oceňování pomocí ekvivalence.

Podle Českých účetních standardů č. 008 [6] ocenění ekvivalencí znamená, že při pořízení je majetková účast oceněna pořizovací cenou, kterou je oceněn majetek a závazky ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž účetní jednotka sestavuje účetní závěrku, upravována na hodnotu odpovídající účasti účetní jednotky na vlastním kapitálu společnosti, kde má účetní jednotka majetkovou účast. Pokud je podíl na ztrátách společnosti roven ocenění její účasti nebo ji převýší, pak účetní jednotka ocení majetkovou účast nulou.

4.6 Kurzové rozdíly

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v české měně a současně u vybraných aktiv a závazků účtovat v cizí měně.

Pořízení zásob a dlouhodobého majetku ze zahraničí se vede v českých korunách a na konci období se nepřepočítává.

4.6.1 CP v cizí měně

4.6.1.1 Oceňování nabytých CP

V případě, že účetní jednotka pořídí CP znějící na cizí měnu, ocení je kurzem platným v den pořízení.

Podle Zákona o účetnictví [5] může účetní jednotka pro účely ocenění k okamžiku uskutečnění účetního případu použít způsoby podle §25 pro přepočet na českou měnu pevný kurz, který je stanoven vnitřním účetním předpisem společnosti na základě kurzu devizového trhu vyhlášeného Českou národní bankou. Účetní jednotka používá tento kurz předem stanovenu dobu, která nesmí být delší než účetní období. Pro stanovení pevného kurzu použije účetní jednotka kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou k prvnímu dni období, pro které je pevný kurz účetní jednotkou používán. Pevný kurz může účetní jednotka měnit vnitřním předpisem i během stanovené doby. Pevný kurz musí být při vyhlášení devalvace i revalvace české koruny změněn vždy.

Kurzové rozdíly vniklé při úhradě závazků z nákupu cenných papírů znějících na cizí měnu vzniklé v průběhu účetního období se účtují výsledkově na účtech 563 - Kurzové ztráty a 663 - Kurzové zisky [3].

4.6.1.2 Kurzové rozdíly k rozvahovému dni (CP)

„Způsob účtování kurzových rozdílů při přepočtu cenných papírů a podílů v cizí měně k rozvahovému dni vychází ze způsobu ocenění daných cenných papírů a podílů k tomuto dni.

Kurzové rozdíly z cenných papírů a podílů s výjimkou dluhových cenných papírů v cizí měně držených do splatnosti se při ocenění ke konci rozvahového dne nebo k

jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka, považují za součást ocenění reálnou hodnotou nebo ekvivalencí (ať je tato účtována výsledkově nebo rozvahově).

V případě, kdy nebude cenný papír oceněn reálnou hodnotou nebo ekvivalencí, potom se kurzové rozdíly účtují rozvahově na účet 414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků s výjimkou dluhových cenných papírů. U dluhových cenných papírů neoceňovaných reálnou hodnotou se kurzové rozdíly účtují do finančních nákladů nebo finančních výnosů" [3].

4.6.1.3 Oceňování CP k rozvahovému dni včetně kurzových rozdílů

Při oceňování CP (mimo dluhových) k rozvahovému dni se používají tyto způsoby ocenění:

- Reálná hodnota výsledková
  Změna reálné hodnoty se účtuje na účet finančních nákladů nebo výnosů (ocenění CP na účtu 257).

- Reálná hodnota rozvahová
  Změna reálné hodnoty se účtuje na účet 414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (CP na účtech 063 a 257).

- Pořizovací cena s opravnou položkou
  Zvýšení hodnoty se neúčtuje, pokud se hodnota sníží, je tvořena opravná položka (CP na účtech 061, 062 neoceňované ekvivalencí).

- Pořizovací cena
  CP jsou zachyceny v pořizovací ceně a přecenění se k rozvahovému dni neprovádí (cenné papíry emitované účetní jednotkou - účty 252 a 255) [3].

„Kurzové rozdíly z přepočtu hodnoty ostatních cenných papírů mimo dluhových v zahraniční měně k rozvahovému dni jsou zachycovány na následujících účtech:

***414** - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků jako součást ocenění cenných papírů k rozvahovému dni*

- toto se týká cenných papírů evidovaných na účtech 061, 062 oceňovaných ekvivalencí, 063 a 257,

***414** - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků samostatně*
- cenné papíry evidované na účtu 063,
***564**-Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů nebo 664 - Výnosy z přecenění cenných papírů jako součást ocenění příslušných cenných papírů k rozvahovému dni*
- u majetkových cenných papírů k obchodování (účet 251)" [3].

4.7 Pohledávky a závazky

4.7.1 Vznik

Při vzniku se pohledávky i závazky oceňují jmenovitou hodnotou. Při nabytí za úplatu nebo vkladem se oceňují pořizovací cenou (včetně přímých nákladů souvisejících s pořízením, např. náklady na znalecké ocenění nakupovaných pohledávek, provize, odměny právníkům). V oceňování pohledávek se neprojevuje změna časové hodnoty peněz. Při růstu inflace může poklesnout reálná hodnota pohledávky [3].

Při vzniku pohledávek a závazků vlastní činností jsou oceňovány částkou rovnající se poskytnuté přijaté protihodnotě [5].

4.7.2 K rozvahovému dni

Pohledávky

Ke dni účetní závěrky se musí do ocenění pohledávek promítnout riziko jejich nesplacení prostřednictvím opravných položek. Pohledávky nabyté a určené k obchodování se ke dni roční účetní závěrky oceňují reálnou hodnotou. Změny reálné hodnoty se účtují jako finanční výnos nebo finanční náklad [3].

4. 8 Peněžní prostředky (hotovost i vklady na účtech) a ceniny

Oceňují se jmenovitými hodnotami i v případě bezúplatného nabytí peněžních prostředků nebo cenin.

5. Praktická část

Uvažujme podnik XY, který se zabývá velkoobchodní činností – nákupem a prodejem zboží. V účetním období bylo zachyceno 50 skladových pohybů, z toho 30 příjmů na sklad a 20 výdejů ze skladu.

Tabulka 1: Vývoj zboží na skladě během roku

Pohyb	Množství (ks)		
	Příjem	Výdej	Zásoba
1	150	0	150
2	80	0	230
3	0	180	50
4	65	0	115
5	120	0	235
6	0	60	175
7	90	0	265
8	0	70	195
9	60	0	255
10	40	0	295
11	80	0	375
12	0	140	235
13	110	0	345
14	50	0	395
15	0	100	295
16	0	75	220
17	150	0	370
18	40	0	410
19	0	90	320
20	90	0	410
21	75	0	485
22	100	0	585
23	0	105	480
24	65	0	545
25	0	100	445

Pohyb	Množství (ks)		
	Příjem	Výdej	zásoba
26	80	0	525
27	30	0	555
28	70	0	625
29	0	95	530
30	45	0	575
31	75	0	650
32	0	110	540
33	0	80	460
34	85	0	545
35	0	130	415
36	50	0	465
37	90	0	555
38	40	0	595
39	0	140	455
40	0	125	330
41	65	0	395
42	0	95	300
43	80	0	380
44	55	0	435
45	90	0	525
46	0	120	405
47	0	85	320
48	0	100	220
49	85	0	305
50	0	90	215

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 1: Vývoj zboží na skladě během roku

Zdroj: Vlastní zpracování

Uvažujme tři různé vývoje pořizovacích cen, které ovlivňují výsledky účetnictví.

1) **Rostoucí ceny**
2) **Klesající ceny**
3) **Stejné ceny**

Pro zjištění vlivu pohybu cen na náklady podniku jsou pro výpočet použity 3 metody oceňování výdejů ze skladu:

- <u>Metoda FIFO</u>

o Metodou FIFO se realizuje výdej nejstarší dodávky. V případě podniku XY se jako první vyskladní zboží z 12.1.2012 v cenách pořízení. Poté se zjistí cena za měrnou jednotku, kdy se výdej v peněžních jednotkách vydělí počtem vyskladněných kusů.

- <u>Metoda váženého průměru proměnlivého</u>

$$= \frac{\text{materiál na skladě v Kč} + \text{poslední přírůstek v Kč}}{\text{materiál na skladě v množství} + \text{poslední přírůstek v množství}}$$

- Při použití metody váženého průměru proměnlivého se cena za měrnou jednotku pro výdej stanoví z posledního známého stavu zboží na skladě v korunách a v měrných jednotkách (ks).

- Metoda váženého průměru periodického (průměr zjišťován za měsíc)

$$= \frac{\text{materiál na skladě v Kč na počátku období + přírůstek za období v Kč}}{\text{množství mat. na skladě na poč. období + přírůstky v množství na období}}$$

- Při použití metody váženého průměru periodického jsem zvolila průměry pro používané období jeden měsíc. Jedná se o nejdelší možnou periodu.

Tabulka 2: Data skladových pohybů

Skladový pohyb	Datum pohybu	Skladový pohyb	Datum pohybu	Skladový pohyb	Datum pohybu
1	12.1.2012	18	16.5.2012	35	27.9.2012
2	20.1.2012	19	27.5.2012	36	7.10.2012
3	28.1.2012	20	8.6.2012	37	13.10.2012
4	5.2.2012	21	17.6.2012	38	16.10.2012
5	9.2.2012	22	25.6.2012	39	24.10.2012
6	14.2.2012	23	30.6.2012	40	1.11.2012
7	22.2.2012	24	6.7.2012	41	7.11.2012
8	28.2.2012	25	15.7.2012	42	11.11.2012
9	8.3.2012	26	21.7.2012	43	15.11.2012
10	15.3.2012	27	29.7.2012	44	27.11.2012
11	23.3.2012	28	11.8.2012	45	2.12.2012
12	1.4.2012	29	19.8.2012	46	7.12.2012
13	11.4.2012	30	22.8.2012	47	12.12.2012
14	20.4.2012	31	27.8.2012	48	17.12.2012
15	24.4.2012	32	5.9.2012	49	23.12.2012
16	2.5.2012	33	10.9.2012	50	27.12.2012
17	10.5.2012	34	19.9.2012		

Konec období - periody

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1 Rostoucí ceny

Pořizovací ceny zboží za měrnou jednotku se zvyšovaly koeficientem 0,7% při každém pořízení nového zboží. V případě rostoucího vývoje cen se během roku zvedla cena z 90 Kč na 110,18 Kč.

5.1.1 Metoda FIFO

Následující tabulka zobrazuje vývoj ceny vyskladněného zboží pomocí metody FIFO při rostoucím vývoji pořizovacích cen.

Tabulka 3: Vývoj ceny vyskladněného zboží – FIFO rostoucí pořizovací ceny

Skladový pohyb	Cena za MJ	Kč		
		Příjem	Výdej	Zásoba
1	90,00	13 500,00	0	13 500,00
2	90,63	7 250,40	0	20 750,40
3	90,11	0	16 218,90	4 531,50
4	91,26	5 932,19	0	10 463,69
5	91,90	11 028,39	0	21 492,08
6	90,74	0	5 444,14	16 047,93
7	92,55	8 329,19	0	24 377,13
8	91,40	0	6 398,09	17 979,03
9	93,19	5 591,66	0	23 570,70
10	93,85	3 753,87	0	27 324,57
11	94,50	7 560,30	0	34 884,87
12	92,06	0	12 888,97	21 995,89
13	95,17	10 468,17	0	32 464,07
14	95,83	4 791,57	0	37 255,64
15	92,84	0	9 283,81	27 971,83
16	93,89	0	7 041,86	20 929,97
17	96,50	14 475,33	0	35 405,30
18	97,18	3 887,11	0	39 292,40
19	94,72	0	8 525,18	30 767,23
20	97,86	8 807,22	0	39 574,44
21	98,54	7 390,72	0	46 965,16
22	99,23	9 923,28	0	56 888,44
23	95,32	0	10 009,00	46 879,44
24	99,93	6 495,28	0	53 374,72
25	96,33	0	9 633,45	43 741,27
26	100,63	8 050,15	0	51 791,42
27	101,33	3 039,94	0	54 831,36
28	102,04	7 142,84	0	61 974,20
29	96,64	0	9 181,22	52 792,98
30	102,75	4 623,97	0	57 416,95
31	103,47	7 760,56	0	65 177,51
32	97,73	0	10 750,77	54 426,74

33	98,59	0	7 886,89	46 539,86
34	104,20	8 856,87	0	55 396,73
35	99,42	0	12 924,57	42 472,16
36	104,93	5 246,39	0	47 718,55
37	105,66	9 509,61	0	57 228,16
38	106,40	4 256,08	0	61 484,24
39	100,63	0	14 087,91	47 396,33
40	102,41	0	12 801,55	34 594,78
41	107,15	6 964,54	0	41 559,32
42	103,70	0	9 851,78	31 707,55
43	107,90	8 631,75	0	40 339,29
44	108,65	5 975,87	0	46 315,16
45	109,41	9 847,14	0	56 162,30
46	104,69	0	12 562,25	43 600,06
47	105,75	0	8 988,70	34 611,36
48	106,96	0	10 696,09	23 915,27
49	110,18	9 365,18	0	33 280,45
50	108,02	0	9 722,05	23 558,41

Zdroj: Vlastní zpracování

První výdejka na 180 kusů zboží se skládá ze 150 kusů z první dodávky za 90 Kč/kus a z druhé dodávky, která byla na 80 kusů, se vyskladní pouze 30 kusů za 90,63 Kč/kus. Celková částka výdejky na 180 kusů (skladový pohyb 3) činí 16 218,9 Kč. Cena za měrnou jednotku skladového pohybu 3 je 90,105 Kč (90,11 Kč po zaokrouhlení na dvě desetinná místa).

Druhá výdejka (skladový pohyb 6) je na 60 kusů. Z druhé dodávky vyskladníme zbylých 50 kusů za 90,63 Kč/kus a 10 kusů ze třetí dodávky (skladový pohyb 4) za 91,26 Kč/kus. Hodnota výdejky na 60 kusů zboží je 5 444,14 Kč a jednotková cena je 90,74 Kč.

Poslední skladový pohyb v daném roce (skladový pohyb 50) je výdej 90 kusů zboží. 75 kusů zbylo na skladě ze skladového pohybu 43 za 107,90 Kč/kus a 15 kusů vyskladníme z 28. dodávky (skladový pohyb 44) za 108,65 Kč/kus. Celková hodnota výdejky je 9 722,05 Kč při jednotkové ceně 108,02 Kč.

Ze skladového pohybu 44 zbylo na skladě 40 kusů zboží, které bude použito při vyskladnění v dalším roce, spolu se zbožím ze skladového pohybu 45 a 49. Následující tabulka zobrazuje rozložení jednotlivých dodávek pro realizaci metody FIFO.

Tabulka 4: Postup výpočtu FIFO – rostoucí ceny

Skladový pohyb	Příjem	Cena za MJ	Rozložení	Výpočet
1	150	90,00	150	
2	80	90,63	30+50	
3	0	90,11		150*90+30*90,63
4	65	91,26	10+55	
5	120	91,90	15+105	
6	0	90,74		50*90,63+10*91,26
7	90	92,55	35+55	
8	0	91,40		55*91,26+15*91,90
9	60	93,19	45+15	
10	40	93,85	40	
11	80	94,50	20+60	
12	0	92,06		105*91,9+35*92,55
13	110	95,17	30+80	
14	50	95,83	25+25	
15	0	92,84		55*92,55+45*93,19
16	0	93,89		15*93,19+40*93,85+20*94,50
17	150	96,50	75+75	
18	40	97,18	20+20	
19	0	94,72		60*94,50+30*95,17
20	90	97,86	90	
21	75	98,54	75	
22	100	99,23	5+95	
23	0	95,32		80*95,17+25*95,83
24	65	99,93	35+30	
25	0	96,33		25*95,83+75*96,50
26	80	100,63	80	
27	30	101,33	30	
28	70	102,04	70	
29	0	96,64		75*96,5+20*97,18
30	45	102,75	45	
31	75	103,47	10+65	
32	0	97,73		20*97,18+90*97,86
33	0	98,59		75*98,54+5*99,23
34	85	104,20	30+55	
35	0	99,42		95*99,23+35*99,93
36	50	104,93	50	
37	90	105,66	15+75	
38	40	106,40	10+30	
39	0	100,63		30*99,93+80*100,63+30*101,33
40	0	102,41		70*102,04+45*102,75+10*103,47
41	65	107,15	65	
42	0	103,70		65*103,47+30*104,20
43	80	107,90	5+75	
44	55	108,65	15	zbylo 40 kusů
45	90	109,41		
46	0	104,69		55*104,20+50*104,93+15*105,66
47	0	105,75		75*105,66+10*106,40
48	0	106,96		30*106,40+65*107,15+5*107,90
49	85	110,18		
50	0	108,02		75*107,90+15*108,65

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1.2 Metoda váženého průměru proměnlivého

Následující tabulka zobrazuje vývoj ceny vyskladněného zboží pomocí metody váženého průměru proměnlivého při rostoucím vývoji pořizovacích cen.

Tabulka 5: Vývoj ceny vyskladněných zásob – VP proměnlivý, rostoucí ceny

Skladový pohyb	Cena za MJ	Kč		
		Příjem	Výdej	Zásoba
1	90,00	13 500,00	0	13 500,00
2	90,63	7 250,40	0	20 750,40
3	90,22	0	16 239,44	4 510,96
4	91,26	5 932,19	0	10 443,14
5	91,90	11 028,39	0	21 471,53
6	91,37	0	5 482,09	15 989,44
7	92,55	8 329,19	0	24 318,63
8	91,77	0	6 423,79	17 894,84
9	93,19	5 591,66	0	23 486,51
10	93,85	3 753,87	0	27 240,38
11	94,50	7 560,30	0	34 800,67
12	92,80	0	12 992,25	21 808,42
13	95,17	10 468,17	0	32 276,60
14	95,83	4 791,57	0	37 068,17
15	93,84	0	9 384,35	27 683,82
16	93,84	0	7 038,26	20 645,56
17	96,50	14 475,33	0	35 120,89
18	97,18	3 887,11	0	39 008,00
19	95,14	0	8 562,73	30 445,27
20	97,86	8 807,22	0	39 252,48
21	98,54	7 390,72	0	46 643,21
22	99,23	9 923,28	0	56 566,48
23	96,69	0	10 152,96	46 413,52
24	99,93	6 495,28	0	52 908,81
25	97,08	0	9 708,04	43 200,77
26	100,63	8 050,15	0	51 250,92
27	101,33	3 039,94	0	54 290,86
28	102,04	7 142,84	0	61 433,70
29	98,29	0	9 337,92	52 095,78
30	102,75	4 623,97	0	56 719,75
31	103,47	7 760,56	0	64 480,31
32	99,20	0	10 912,05	53 568,26
33	99,20	0	7 936,04	45 632,22
34	104,20	8 856,87	0	54 489,09
35	99,98	0	12 997,40	41 491,69
36	104,93	5 246,39	0	46 738,09
37	105,66	9 509,61	0	56 247,70
38	106,40	4 256,08	0	60 503,78
39	101,69	0	14 236,18	46 267,60
40	101,69	0	12 710,88	33 556,72
41	107,15	6 964,54	0	40 521,26
42	102,59	0	9 745,62	30 775,64
43	107,90	8 631,75	0	39 407,39
44	108,65	5 975,87	0	45 383,26

45	109,41	9 847,14	0	55 230,40
46	105,20	0	12 624,09	42 606,31
47	105,20	0	8 942,06	33 664,24
48	105,20	0	10 520,08	23 144,17
49	110,18	9 365,18	0	32 509,35
50	106,59	0	9 592,92	22 916,42

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro **první** výdej (skladový pohyb 3) je použit

- stav zboží v korunách (po druhém skladovém pohybu) 20 750,40 Kč,
- stav zboží v množství 230 kusů.

Výslednou průměrnou cenou pro první výdej je částka 90,2191 Kč/kus (při zaokrouhlení na 2 desetinná místa se jedná o částku 90,22 Kč/kus). Celková částka pro výdej 180 kusů činila 16 239,44 Kč, o kterou se poslední známý stav zboží snížil a to na částku 4 510,96 Kč.

U **druhého** výdeje (skladový pohyb 6) je průměr vypočítán podílem hodnot, které jsou zjistitelné z pátého skladového pohybu, tzn. 21 471,53 / 235 = 91,3682 Kč (91,37 Kč po zaokrouhlení na 2 desetinná místa). Skladový pohyb 6 je tedy na částku 5 482,09 Kč. Tento postup se opakuje před každým novým výdejem ze skladu.

Tabulka 6: Vypočtené jednotlivé průměry – VP proměnlivý, rostoucí ceny

Skladový pohyb	Vypočtené průměry
1	-
2	90,2191
3	V
4	-
5	91,3682
6	V
7	91,7684
8	V
9	-
10	-
11	92,8018
12	V
13	-
14	93,8435
15	V
16	V
17	-
18	95,1415
19	V
20	-
21	-
22	96,6948
23	V
24	97,0804
25	V
26	-
27	-
28	98,2939
29	V
30	-
31	99,2005
32	V
33	V
34	99,9800
35	V
36	-
37	-
38	101,6870
39	V
40	V
41	102,5855
42	V
43	-
44	-
45	105,2008
46	V
47	V
48	V
49	106,5880
50	V

V … výdej ze skladu

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1.3 Metoda váženého průměru periodického

Následující tabulka zobrazuje vývoj ceny vyskladněného zboží pomocí metody váženého průměru periodického při rostoucím vývoji pořizovacích cen.

Tabulka 7: Vývoj ceny vyskladněných zásob – VP periodický, rostoucí ceny

Skladový pohyb	Cena za MJ	Kč		
		Příjem	Výdej	Zásoba
1	90,00	13 500,00	0	13 500,00
2	90,63	7 250,40	0	20 750,40
3	90,11	0	16 218,90	4 531,50
4	91,26	5 932,19	0	10 463,69
5	91,90	11 028,39	0	21 492,08
6	90,63	0	5 437,80	16 054,28
7	92,55	8 329,19	0	24 383,47
8	90,63	0	6 344,10	18 039,37
9	93,19	5 591,66	0	23 631,04
10	93,85	3 753,87	0	27 384,91
11	94,50	7 560,30	0	34 945,20
12	93,19	0	13 046,21	21 898,99
13	95,17	10 468,17	0	32 367,17
14	95,83	4 791,57	0	37 158,74
15	93,19	0	9 318,72	27 840,02
16	94,37	0	7 077,97	20 762,05
17	96,50	14 475,33	0	35 237,38
18	97,18	3 887,11	0	39 124,48
19	94,37	0	8 493,56	30 630,92
20	97,86	8 807,22	0	39 438,14
21	98,54	7 390,72	0	46 828,86
22	99,23	9 923,28	0	56 752,14
23	95,72	0	10 050,77	46 701,37
24	99,93	6 495,28	0	53 196,65
25	97,29	0	9 729,45	43 467,19
26	100,63	8 050,15	0	51 517,35
27	101,33	3 039,94	0	54 557,28
28	102,04	7 142,84	0	61 700,13
29	98,30	0	9 338,63	52 361,49
30	102,75	4 623,97	0	56 985,46
31	103,47	7 760,56	0	64 746,02
32	99,61	0	10 957,02	53 789,00
33	99,61	0	7 968,74	45 820,26
34	104,20	8 856,87	0	54 677,13
35	99,61	0	12 949,20	41 727,93
36	104,93	5 246,39	0	46 974,32
37	105,66	9 509,61	0	56 483,94
38	106,40	4 256,08	0	60 740,02
39	100,55	0	14 076,89	46 663,12
40	102,56	0	12 819,54	33 843,58

41	107,15	6 964,54	0	40 808,13
42	102,56	0	9 742,85	31 065,28
43	107,90	8 631,75	0	39 697,02
44	108,65	5 975,87	0	45 672,89
45	109,41	9 847,14	0	55 520,03
46	105,00	0	12 599,42	42 920,62
47	105,00	0	8 924,59	33 996,03
48	105,00	0	10 499,52	23 496,51
49	110,18	9 365,18	0	32 861,69
50	105,00	0	9 449,56	23 412,13

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro **první** výdej (skladový pohyb 3, leden) byla použita metoda FIFO, tzn. 150 kusů po 90 Kč a 30 kusů po 90,63 Kč. První výdej je na částku 16 218,90 Kč, kdy při výdeji 180 kusů je cena za měrnou jednotku 90,11 Kč.

Skladový pohyb 3 je zároveň posledním pohybem v lednu. Poslední známá hodnota zboží na skladě je 4 531,50 Kč při 50 kusech. Z těchto posledních hodnot v měsíci jsem vypočítala průměr pro měsíc únor, tj. 90,63 Kč/kus. Tato částka se bude opakovat u všech výdejů uskutečněných v únoru (viz. Tabulka 7).

Vždy z posledního skladového pohybu v měsíci se z ceny zboží na skladě a jeho množství vypočte průměr pro **následující** měsíc.

Tabulka 8: Průměry pro jednotlivé periody (měsíce) – rostoucí ceny

Měsíc	**Průměr**
leden	90,11
únor	90,63
březen	92,51
duben	93,19
květen	94,37
červen	95,72

Měsíc	**Průměr**
červenec	97,29
srpen	98,30
září	99,61
říjen	100,55
listopad	102,56
prosinec	105,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 2: Vývoj nákladů při rostoucím trendu pořizovacích cen

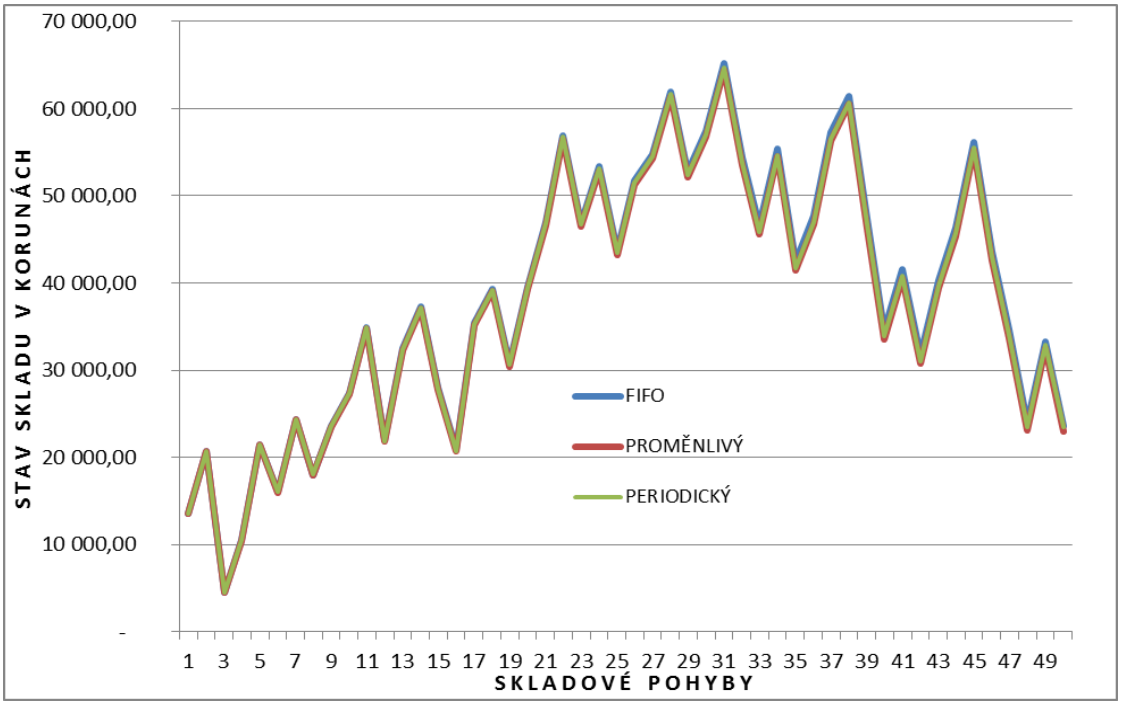

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 3: Vývoj nákladů při rostoucím trendu pořizovacích cen – průběh roku

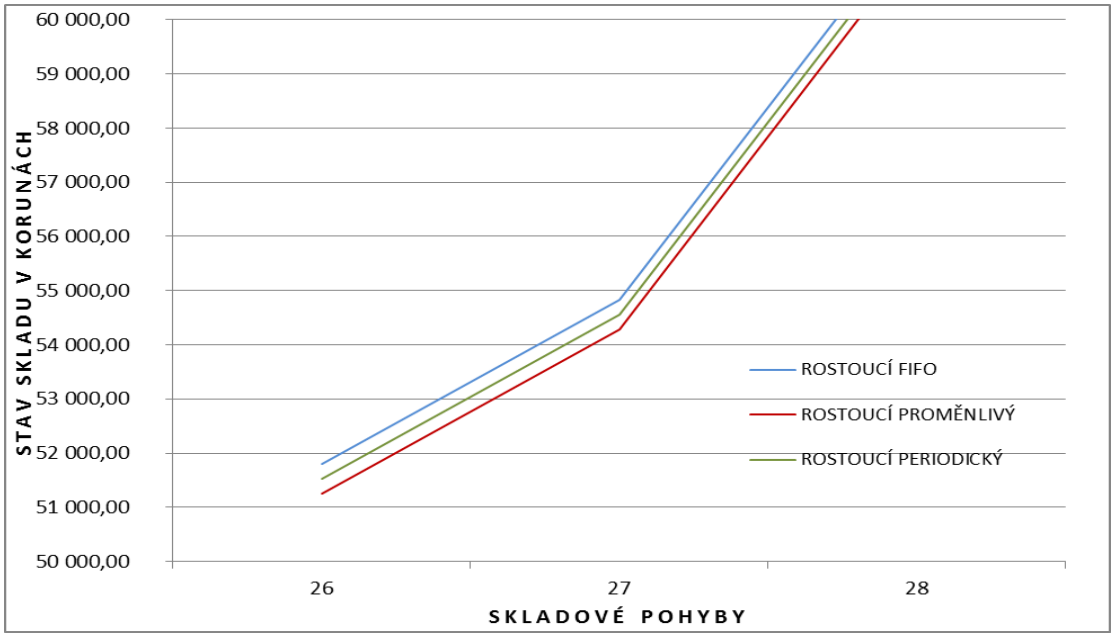

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4: Rostoucí ceny - konec roku

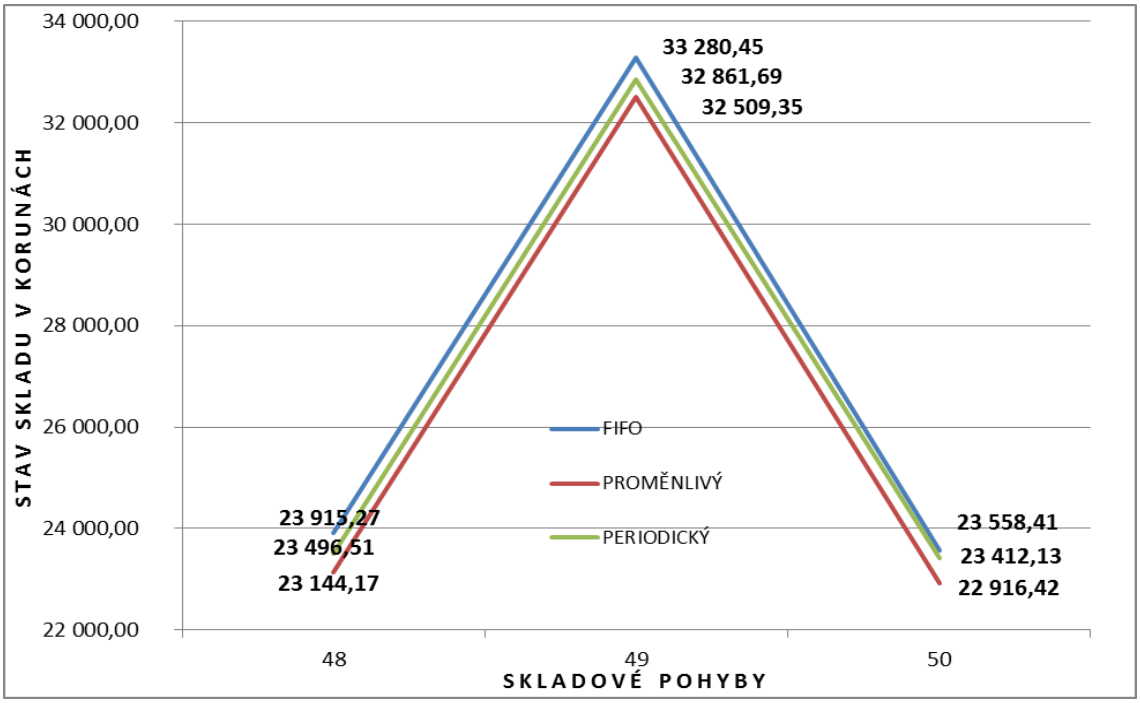

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky zjištěné v tabulkách 3, 5 a 7 a přenesené do grafu 2, 3 a 4 mohou mít dvojí vypovídací schopnost.

1) **Daňová optimalizace**

Pro podnik je výhodné, pokud má vyšší částku v nákladech, tedy větší částku vyskladnil. Důsledkem toho je, že zůstatek na skladě by měl být co nejmenší.

Graf 4 potvrzuje teoretickou část – metoda FIFO. Metoda FIFO kopíruje rostoucí ceny dodávek. Cena za měrnou jednotku se nejvíce přibližuje k tržní ceně právě použitím metody FIFO. Na grafu 4 je také vidět, že při rostoucích pořizovacích cenách je pro podnik výhodné vyskladněné zboží ocenit metodou **VP proměnlivého**. Pro potvrzení by stačilo udělat součet cen vyskladněného zboží. U metody VP proměnlivého se jedná o částku 177 393,83 Kč/rok, u metody VP periodického se jedná o sumu 177 042,65 Kč/rok a u metody FIFO jde o částku 176 836,04 Kč/rok.

Při porovnání tabulek 3, 5 a 7 lze vidět odlišnost konečných stavů. Stav na skladě je po použití metody FIFO 23 558,41 Kč, po použití metody VP proměnlivého je stav skladu 22 916,42 Kč a při použití metody VP periodického je hodnota skladu 23 412,13 Kč. Metoda FIFO vede k nadhodnocení aktiv – udává nejvyšší stav skladu v peněžním vyjádření.

Po propojení výše uvedeného vyplývá, že pro podnik je z daňového pohledu při rostoucím trendu pořizovacích cen nejvýhodnější použít metodu VP proměnlivého, která má nejmenší stav skladu na konci období a nejvyšší částku vyskladněného zboží – nejvyšší náklady. V důsledku vyšších nákladů, vykázaných ve výkazu zisku a ztrát, bude firma vykazovat nižší zisk, nižší základ daně z příjmů a bude mít nižší daňovou povinnosti.

V případě použití metody FIFO je suma vyskladněného zboží nejmenší, tzn. ve výkazu zisku a ztrát jsou náklady v nižší částce, podnik má vyšší základ daně a vyšší daňovou povinnost.

VP periodický nemá výhody ani nevýhody. Jednotková cena je stejná celý měsíc, proto se nově vypočítané průměry pro další měsíc blíží k ceně tržní, i když ne tak jak je tomu u metody FIFO.

2) Maximalizace aktiv

Například pro účely banky při poskytování úvěru. V tomto případě má podnik za cíl maximalizaci aktiv.

Z tohoto pohledu budou výsledky zcela opačné.

V tabulkách 3, 5 a 7 jsou konečné stavy. Stav na skladě je po použití metody FIFO 23 558,41 Kč, po použití metody VP proměnlivého je stav skladu 22 916,42 Kč a při použití metody VP periodického je hodnota skladu 23 412,13 Kč. Metoda FIFO vede k nadhodnocení aktiv – udává nejvyšší stav skladu v peněžním vyjádření.

Pro potřeby maximalizace aktiv by bylo pro podnik výhodné použít metodu **FIFO**, tedy metodu, která je z hlediska daňové optimalizace nevýhodná.

U metody FIFO je suma vyskladněného zboží nejmenší, tzn. ve výkazu zisku a ztrát jsou náklady v nižší částce, tzn. vyšší výsledek hospodaření, podnik má vyšší základ daně a vyšší daňovou povinnost.

5.2 Klesající ceny

Pořizovací ceny zboží za měrnou jednotku se snižovaly koeficientem 0,7% při každém pořízení nového zboží. V případě klesajícího vývoje cen se během roku cena změnila z 90 Kč na 73,41 Kč.

5.2.1 Metoda FIFO

Následující tabulka zobrazuje vývoj ceny vyskladněného zboží pomocí metody FIFO při klesajícím vývoji pořizovacích cen.

Tabulka 9: Vývoj ceny vyskladněných zásob – FIFO, klesající ceny

Skladový pohyb	Cena za MJ	Kč		
		Příjem	Výdej	Zásoba
1	90,00	13 500	0	13 500,00
2	89,37	7 149,60	0	20 649,60
3	89,90	0	16 181,10	4 468,50
4	88,74	5 768,39	0	10 236,89
5	88,12	10 574,78	0	20 811,67
6	89,27	0	5 355,94	15 455,73
7	87,51	7 875,57	0	23 331,30
8	88,61	0	6 202,79	17 128,51
9	86,89	5 213,63	0	22 342,13
10	86,29	3 451,42	0	25 793,56
11	85,68	6 854,52	0	32 648,08
12	87,97	0	12 315,66	20 332,42
13	85,08	9 358,99	0	29 691,41
14	84,49	4 224,31	0	33 915,72
15	87,23	0	8 723,07	25 192,66
16	86,25	0	6 468,46	18 724,20
17	83,89	12 584,22	0	31 308,41
18	83,31	3 332,30	0	34 640,72
19	85,48	0	7 693,35	26 947,37
20	82,72	7 445,19	0	34 392,56
21	82,15	6 160,90	0	40 553,46
22	81,57	8 157,03	0	48 710,49
23	84,94	0	8 918,70	39 791,79
24	81,00	5 264,95	0	45 056,75
25	84,04	0	8 404,26	36 652,48
26	80,43	6 434,58	0	43 087,07
27	79,87	2 396,08	0	45 483,15
28	79,31	5 551,71	0	51 034,86
29	83,77	0	7 958,26	43 076,60
30	78,76	3 543,98	0	46 620,58
31	78,20	5 865,28	0	52 485,86
32	82,83	0	9 111,34	43 374,51
33	82,11	0	6 568,75	36 805,76
34	77,66	6 600,79	0	43 406,55

35	81,42	0	10 584,15	32 822,40
36	77,11	3 855,64	0	36 678,03
37	76,57	6 891,56	0	43 569,59
38	76,04	3 041,48	0	46 611,07
39	80,43	0	11 260,64	35 350,43
40	79,02	0	9 877,73	25 472,70
41	75,50	4 907,80	0	30 380,51
42	78,03	0	7 412,93	22 967,57
43	74,98	5 998,09	0	28 965,66
44	74,45	4 094,82	0	33 060,49
45	73,93	6 653,71	0	39 714,20
46	77,29	0	9 275,33	30 438,87
47	76,51	0	6 503,34	23 935,53
48	75,64	0	7 563,79	16 371,74
49	73,41	6 240,07	0	22 611,81
50	74,89	0	6 739,98	15 871,84

Zdroj: Vlastní zpracování

První výdej 180 kusů zboží obsahuje 150 kusů z první dodávky za 90 Kč/kus a z druhé dodávky, která byla na 80 kusů, se vyskladní 30 kusů za 89,37 Kč/kus. Částka výdejky na 180 kusů (skladový pohyb 3) je 16 181,10 Kč, při 89,90 Kč za měrnou jednotku.

Skladový pohyb 6 (**druhý** výdej) je na 60 kusů. Z druhé dodávky vyskladníme zbylých 50 kusů za 89,37 Kč/kus a 10 kusů ze třetí dodávky (skladový pohyb 4) za 88,74 Kč/kus. Výdejka zní na částku 5 355,94 Kč a jednotková cena je 89,27 Kč.

Skladový pohyb 50 je výdej 90 kusů zboží. 75 kusů zbylo na skladě ze skladového pohybu 43 za 74,98 Kč/kus a 15 kusů vyskladníme ze skladového pohybu 44 za 74,45 Kč/ks. Hodnota výdejky je 6739,98 Kč při jednotkové ceně 74,89 Kč.

Při vyskladnění skladového pohybu 50 zbylo skladem 40 kusů (skladový pohyb 44), 90 kusů (skladový pohyb 45) a 85 kusů (skladový pohyb 49). Toto zboží bude použito pro vyskladnění v dalším roce.

Následující tabulka zobrazuje rozložení jednotlivých dodávek pro realizaci metody FIFO.

Tabulka 10: Postup výpočtu FIFO – klesající ceny

Skladový pohyb	Příjem	Cena za MJ	Rozložení	Výpočet
1	150	90,00	150	
2	80	89,37	30+50	
3	0	89,90		150*90+30*89,37
4	65	88,74	10+55	
5	120	88,12	15+105	
6	0	89,27		50*89,37+10*88,74
7	90	87,51	35+55	
8	0	88,61		55*88,74+15*88,12
9	60	86,89	45+15	
10	40	86,29	40	
11	80	85,68	20+60	
12	0	87,97		105*88,12+35*87,51
13	110	85,08	30+80	
14	50	84,49	25+25	
15	0	87,23		55*87,51+45*86,89
16	0	86,25		15*86,89+40*86,29+20*85,68
17	150	83,89	75+75	
18	40	83,31	20+20	
19	0	85,48		60*85,68+30*85,08
20	90	82,72	90	
21	75	82,15	75	
22	100	81,57	5+95	
23	0	84,94		80*85,08+25*84,49
24	65	81,00	35+30	
25	0	84,04		25*84,49+75*83,89
26	80	80,43	80	
27	30	79,87	30	
28	70	79,31	70	
29	0	83,77		75*83,89+20*83,31
30	45	78,76	45	
31	75	78,20	10+65	
32	0	82,83		20*83,31+90*82,82
33	0	82,11		75*82,15+5*81,57
34	85	77,66	30+55	
35	0	81,42		95*81,57+35*81
36	50	77,11	50	
37	90	76,57	15+75	
38	40	76,04	10+30	
39	0	80,43		30*81+80*80,43+30*79,87
40	0	79,02		70*79,31+45*78,76+10*78,20
41	65	75,50	65	
42	0	78,03		65*78,20+30*77,66
43	80	74,98	5+75	
44	55	74,45	15	zbylo 40 kusů
45	90	73,93		
46	0	77,29		55*77,66+50*77,11+15*76,57

47	0	76,51		75*76,57+10*76,04
48	0	75,64		30*76,04+65*75,50+5*74,98
49	85	73,41		
50	0	74,89		75*74,98+15*74,45

Zdroj: Vlastní zpracování

5.2.2 Metoda váženého průměru proměnlivého

Následující tabulka zobrazuje vývoj ceny vyskladněného zboží pomocí metody váženého průměru proměnlivého při klesajícím vývoji pořizovacích cen.

Tabulka 11: Vývoj ceny vyskladněného zboží – VP proměnlivý, klesající ceny

Skladový pohyb	Cena za MJ	Kč		
		Příjem	Výdej	Zásoba
1	90,00	13 500,00	0	13 500,00
2	89,37	7 149,60	0	20 649,60
3	89,78	0	16 160,56	4 489,04
4	88,74	5 768,39	0	10 257,43
5	88,12	10 574,78	0	20 832,21
6	88,65	0	5 318,86	15 513,35
7	87,51	7 875,57	0	23 388,92
8	88,26	0	6 178,21	17 210,72
9	86,89	5 213,63	0	22 424,34
10	86,29	3 451,42	0	25 875,76
11	85,68	6 854,52	0	32 730,29
12	87,28	0	12 219,31	20 510,98
13	85,08	9 358,99	0	29 869,97
14	84,49	4 224,31	0	34 094,28
15	86,31	0	8 631,46	25 462,82
16	86,31	0	6 473,60	18 989,22
17	83,89	12 584,22	0	31 573,44
18	83,31	3 332,30	0	34 905,74
19	85,14	0	7 662,24	27 243,51
20	82,72	7 445,19	0	34 688,70
21	82,15	6 160,90	0	40 849,60
22	81,57	8 157,03	0	49 006,63
23	83,77	0	8 796,06	40 210,56
24	81,00	5 264,95	0	45 475,52
25	83,44	0	8 344,13	37 131,39
26	80,43	6 434,58	0	43 565,97
27	79,87	2 396,08	0	45 962,05
28	79,31	5 551,71	0	51 513,76
29	82,42	0	7 830,09	43 683,67
30	78,76	3 543,98	0	47 227,65
31	78,20	5 865,28	0	53 092,93
32	81,68	0	8 984,96	44 107,97
33	81,68	0	6 534,51	37 573,46
34	77,66	6 600,79	0	44 174,24

35	81,05	0	10 536,97	33 637,27
36	77,11	3 855,64	0	37 492,90
37	76,57	6 891,56	0	44 384,46
38	76,04	3 041,48	0	47 425,94
39	79,71	0	11 159,05	36 266,90
40	79,71	0	9 963,43	26 303,46
41	75,50	4 907,80	0	31 211,27
42	79,02	0	7 506,51	23 704,76
43	74,98	5 998,09	0	29 702,85
44	74,45	4 094,82	0	33 797,67
45	73,93	6 653,71	0	40 451,38
46	77,05	0	9 246,03	31 205,35
47	77,05	0	6 549,27	24 656,08
48	77,05	0	7 705,02	16 951,05
49	73,41	6 240,07	0	23 191,13
50	76,04	0	6 843,28	16 347,84

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro určení jednotkové ceny při **prvním** výdeji (skladový pohyb 3) se použil podíl:

- stavu zboží v korunách (20 649,60 Kč),
- stavu zboží v měrných jednotkách (230 kusů).

Obě hodnoty byly zjištěny po druhém skladovém pohybu. Vypočtený průměr je 89,78 Kč/kus. Celková částka skladového pohybu 3, která obsahuje výdej 180 kusů zboží, činí 16 160,56 Kč. O tuto částku se sníží stav zboží po skladovém pohybu 2 na částku 4 489,04 Kč.

Jednotková cena **druhého** vyskladnění se zjistí podílem hodnot z předchozího skladového pohybu, jak je již uvedeno výše. Výdej 60 kusů zboží ze skladu zní na částku 5 318,86 Kč, při 88,65 Kč za měrnou jednotku.

Tento postup je stejný u každého vyskladnění.

Tabulka 12: Vypočtené jednotlivé průměry – VP proměnlivý, klesající ceny

Skladový pohyb	Vypočítané průměry
1	-
2	89,7809
3	V
4	-
5	88,6477
6	V
7	88,2601
8	V
9	-
10	-
11	87,2808
12	V
13	-
14	86,3146
15	V
16	V
17	-
18	85,1360
19	V
20	-
21	-
22	83,7720
23	V
24	83,4413
25	V
26	-
27	-
28	82,4220
29	V
30	-
31	81,6814
32	V
33	V
34	81,0537
35	V
36	-
37	-
38	79,7075
39	V
40	V
41	79,0159
42	V
43	-
44	-
45	77,0502
46	V
47	V
48	V
49	76,0365
50	V

V… výdej ze skladu

Zdroj: Vlastní zpracování

5.2.3 Metoda váženého průměru periodického

Následující tabulka zobrazuje vývoj ceny vyskladněného zboží pomocí metody váženého průměru periodického při klesajícím vývoji pořizovacích cen.

Tabulka 13: Vývoj ceny vyskladněných zásob – VP periodický, klesající ceny

Skladový pohyb	Cena za MJ	Kč		
		Příjem	Výdej	Zásoba
1	90,00	13 500,00	0	13 500,00
2	89,37	7 149,60	0	20 649,60
3	89,90	0	16 181,10	4 468,50
4	88,74	5 768,39	0	10 236,89
5	88,12	10 574,78	0	20 811,67
6	89,37	0	5 362,20	15 449,47
7	87,51	7 875,57	0	23 325,04
8	89,37	0	6 255,90	17 069,14
9	86,89	5 213,63	0	22 282,77
10	86,29	3 451,42	0	25 734,19
11	85,68	6 854,52	0	32 588,71
12	86,90	0	12 166,45	20 422,26
13	85,08	9 358,99	0	29 781,25
14	84,49	4 224,31	0	34 005,56
15	86,90	0	8 690,32	25 315,24
16	85,81	0	6 436,08	18 879,16
17	83,89	12 584,22	0	31 463,38

18	83,31	3 332,30	0	34 795,68
19	85,81	0	7 723,29	27 072,39
20	82,72	7 445,19	0	34 517,58
21	82,15	6 160,90	0	40 678,48
22	81,57	8 157,03	0	48 835,51
23	84,60	0	8 883,13	39 952,38
24	81,00	5 264,95	0	45 217,34
25	83,23	0	8 323,41	36 893,92
26	80,43	6 434,58	0	43 328,51
27	79,87	2 396,08	0	45 724,58
28	79,31	5 551,71	0	51 276,30
29	82,39	0	7 826,73	43 449,57
30	78,76	3 543,98	0	46 993,54
31	78,20	5 865,28	0	52 858,82
32	81,32	0	8 945,34	43 913,48
33	81,32	0	6 505,70	37 407,78
34	77,66	6 600,79	0	44 008,57
35	81,32	0	10 571,76	33 436,80
36	77,11	3 855,64	0	37 292,44
37	76,57	6 891,56	0	44 184,00
38	76,04	3 041,48	0	47 225,48
39	80,57	0	11 279,89	35 945,59
40	79,00	0	9 875,16	26 070,43
41	75,50	4 907,80	0	30 978,23
42	79,00	0	7 505,12	23 473,11
43	74,98	5 998,09	0	29 471,20
44	74,45	4 094,82	0	33 566,02
45	73,93	6 653,71	0	40 219,73
46	77,16	0	9 259,59	30 960,14
47	77,16	0	6 558,88	24 401,26
48	77,16	0	7 716,33	16 684,94
49	73,41	6 240,07	0	22 925,01
50	77,16	0	6 944,69	15 980,31

Zdroj: Vlastní zpracování

Cena vyskladnění skladového pohybu 3 je odvozena metodou FIFO, tzn. 150 kusů po 90 Kč a 30 kusů po 89,37 Kč. Výsledná částka prvního výdeje je 16 181,10 Kč. Jednotková cena 180 vyskladněných kusů činí 89,90 Kč.

První výdej je posledním pohybem v lednu. Hodnota skladu po posledním pohybu v lednu je 4 468,50 Kč při 50 kusech. Tyto hodnoty jsou základem výpočtu průměru pro měsíc únor, tj. 89,37 Kč/kus. Tato částka se bude stejná u všech výdejů uskutečněných v únoru (viz. Tabulka 13).

Po každém posledním skladovém pohybu v měsíci se z ceny zboží na skladě a jeho množství vypočte průměr pro následující měsíc.

Tabulka 14: Průměry pro jednotlivé periody (měsíce) – klesající ceny

Měsíc	Průměr
leden	89,90
únor	89,37
březen	87,53
duben	86,90
květen	85,81
červen	84,60

Měsíc	Průměr
červenec	83,23
srpen	82,39
září	81,32
říjen	80,57
listopad	79,00
prosinec	77,16

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 5: Vývoj nákladů při klesajícím trendu pořizovacích cen

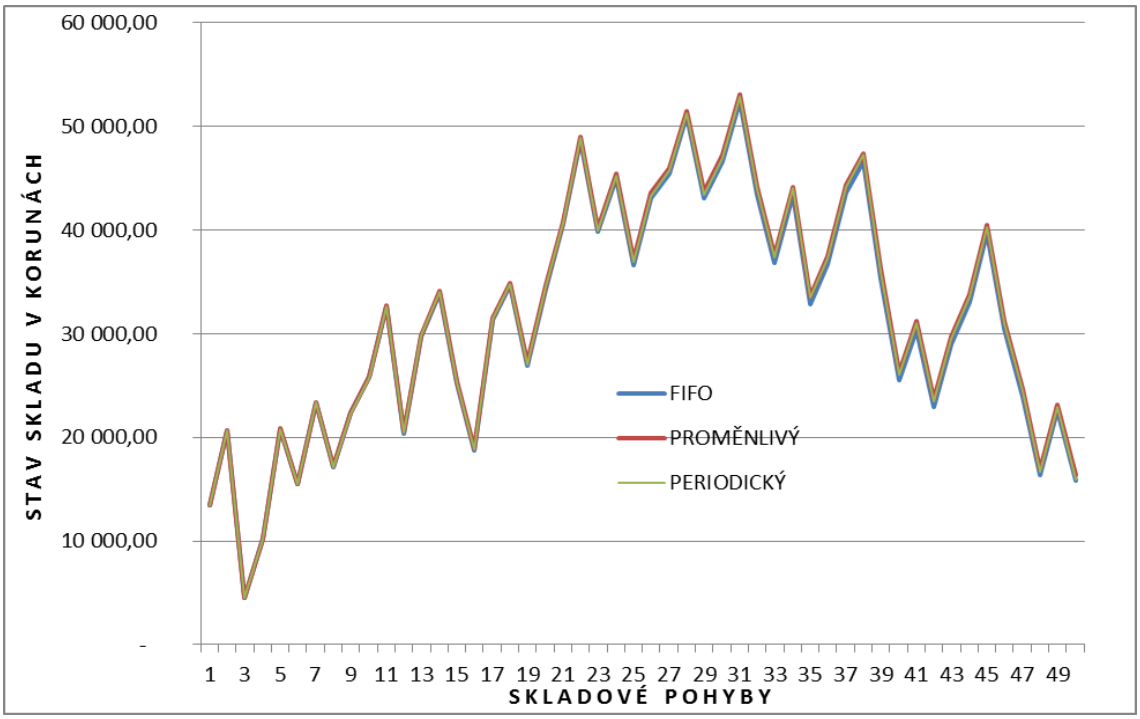

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 6: Vývoj nákladů při klesajícím trendu pořizovacích cen – průběh roku

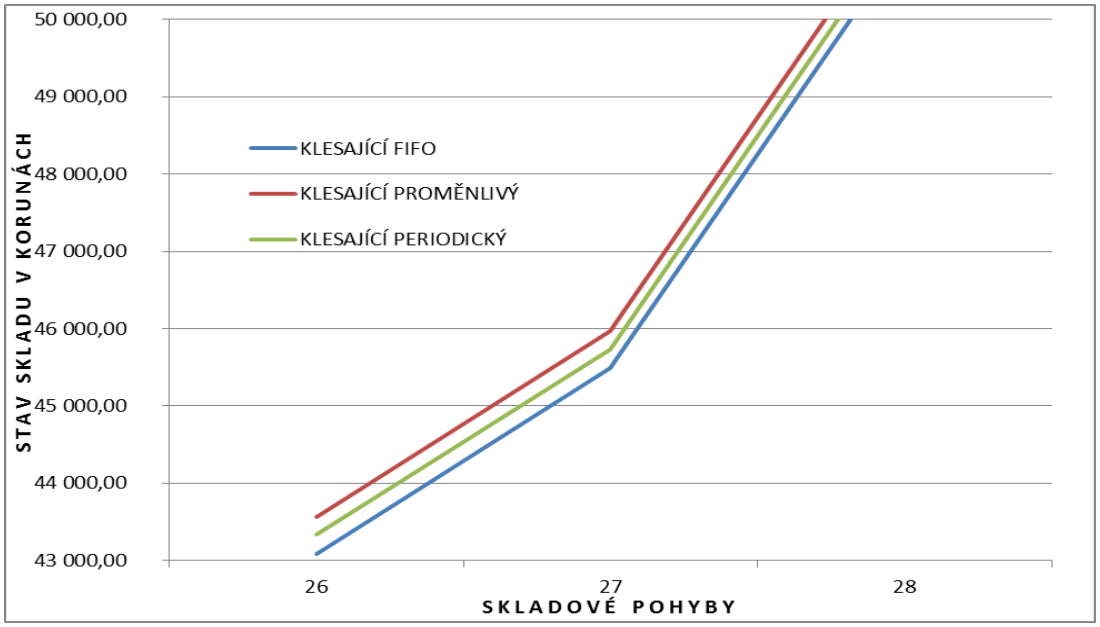

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 7: Klesající ceny - konec roku

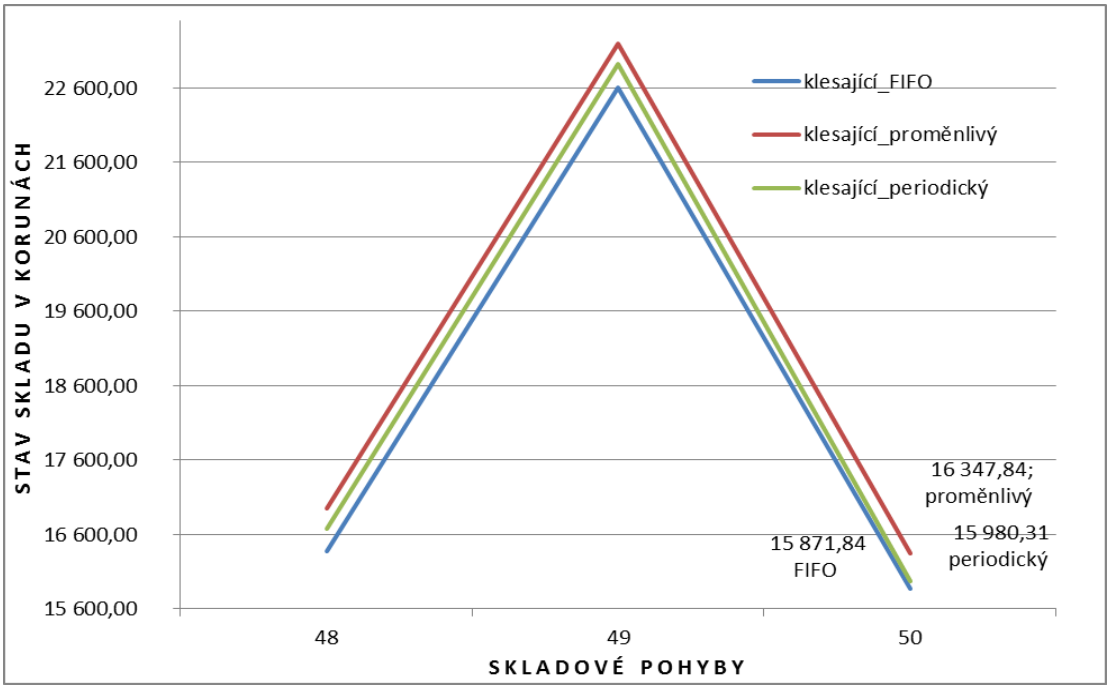

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky zjištěné v tabulkách 9, 11 a 13 a přenesené do grafu 5, 6 a 7 mohou mít dvojí vypovídací schopnost.

1) **Daňová optimalizace**

Pro účetní jednotku je výhodné mít vyšší náklady a menší stav zásob na skladě, jak již bylo řečeno výše.

Na grafu 6 i na grafu 7 je vidět, že je v případě klesajícího trendu pořizovacích cen výhodné použít metodu **FIFO**, která vykazuje nejmenší zůstatky zboží na skladě (viz graf 7). Při klesajícím trendu pořizovacích cen vede metoda FIFO k podhodnocení aktiv, proto je nejvýhodnější při rostoucích pořizovacích cenách použít tuto metodu.

Podhodnocení aktiv je vidět na celkových sumách vyskladněného zboží, stejně jako je podhodnocení vidět i na konečných stavech skladu. Při použití metody FIFO se celková suma vyskladněného zboží vyšplhá na částku 173 119,56 Kč, při VP proměnlivém je to částka 172 643,56 Kč a při VP periodickém se jedná o částku 173 011,09 Kč. Při porovnání tabulek 9, 11 a 13 je odlišnost metod vidět na konečných stavech zboží na skladě. Po použití VP periodického je konečná hodnota zboží na skladě 15 980,31 Kč, v případě VP proměnlivého je zůstatek na skladě 16 347,84 Kč a při použití metody FIFO je zboží na skladě pouze v hodnotě 15 871,84 Kč (nejnižší hodnota skladu).

Pokud se sjednotí výše uvedené hodnoty, vyplyne výhoda v použití metody FIFO. Stejně jako tomu bylo u rostoucích cen, kdy byla zvolena metoda VP proměnlivého, tak je tomu teď u metody FIFO. Při této metodě je nejnižší hodnota konečného zůstatku na skladě a nejvyšší částka vyskladněného zboží, která se projeví ve výkazu zisku a ztrát většími náklady. V důsledku těchto nákladů bude podnik vykazovat nižší zisk, bude mít nižší základ daně a v souvislosti s tím bude i nižší daňová povinnost.

V případě použití metody VP proměnlivého je hodnota vyskladněného zboží nejmenší, tzn. ve výkazu zisku a ztrát jsou náklady v nižší částce, podnik má vyšší základ daně a vyšší daňovou povinnost.

VP periodický nemá opět výhody ani nevýhody a podobně jako tomu bylo u rostoucích cen, tak i u klesajících cen se výsledky po použití této metody přibližují k výsledkům zjištěných metodou FIFO.

2) Maximalizace aktiv

Při žádosti o úvěr je důležitá maximalizace aktiv. V případě použití metody **VP proměnlivého** je hodnota zboží na skladě nejvyšší a hodnota vyskladněného zboží nejmenší, tzn. ve výkazu zisku a ztrát jsou náklady v nižší částce, podnik má vyšší základ daně a vyšší daňovou povinnost.

5.3 Stejné ceny

Pořizovací ceny zboží za měrnou jednotku se pohybovaly v průměru okolo 90,12 Kč při každém pořízení nového zboží. Pokud uvažujeme stálý vývoj ceny při tomto průměru, tak byla cena na začátku období 90 Kč a na konci období 89,50 Kč

5.3.1 Metoda FIFO

Následující tabulka zobrazuje vývoj ceny vyskladněného zboží pomocí metody FIFO při cenovém průměru pořizovacích cen 90,12 Kč za měrnou jednotku.

Tabulka 15: Vývoj ceny vyskladněného zboží – FIFO, stagnující ceny

Skladový pohyb	Cena za MJ	Kč		
		Příjem	Výdej	Zásoba
1	90,00	13 500,00	0	13 500,00
2	92,00	7 360,00	0	20 860,00
3	90,33	0	16 260,00	4 600,00
4	89,00	5 785,00	0	10 385,00
5	87,00	10 440,00	0	20 825,00
6	91,50	0	5 490,00	15 335,00
7	91,00	8 190,00	0	23 525,00
8	88,57	0	6 200,00	17 325,00
9	90,00	5 400,00	0	22 725,00
10	88,00	3 520,00	0	26 245,00
11	91,00	7 280,00	0	33 525,00
12	88,00	0	12 320,00	21 205,00
13	93,50	10 285,00	0	31 490,00
14	89,00	4 450,00	0	35 940,00
15	90,55	0	9 055,00	26 885,00
16	89,20	0	6 690,00	20 195,00
17	91,50	13 725,00	0	33 920,00
18	90,00	3 600,00	0	37 520,00
19	32,84	0	2 956,00	34 564,00
20	92,50	8 325,00	0	42 889,00
21	85,00	6 375,00	0	49 264,00
22	88,00	8 800,00	0	58 064,00
23	92,43	0	9 705,00	48 359,00
24	89,00	5 785,00	0	54 144,00
25	90,88	0	9 087,50	45 056,50
26	91,50	7 320,00	0	52 376,50
27	93,00	2 790,00	0	55 166,50
28	91,00	6 370,00	0	61 536,50
29	91,18	0	8 662,50	52 874,00
30	92,00	4 140,00	0	57 014,00
31	90,00	6 750,00	0	63 764,00
32	92,05	0	10 125,00	53 639,00
33	85,19	0	6 815,00	46 824,00

34	89,00	7 565,00	0	54 389,00
35	88,27	0	11 475,00	42 914,00
36	91,00	4 550,00	0	47 464,00
37	88,00	7 920,00	0	55 384,00
38	91,50	3 660,00	0	59 044,00
39	91,29	0	12 780,00	46 264,00
40	91,28	0	11 410,00	34 854,00
41	89,00	5 785,00	0	40 639,00
42	89,68	0	8 520,00	32 119,00
43	90,50	7 240,00	0	39 359,00
44	91,00	5 005,00	0	44 364,00
45	90,00	8 100,00	0	52 464,00
46	89,71	0	10 765,00	41 699,00
47	88,41	0	7 515,00	34 184,00
48	89,83	0	8 982,50	25 201,50
49	89,50	7 607,50	0	32 809,00
50	90,58	0	8 152,50	24 656,50

Zdroj: Vlastní zpracování

První výdej na 180 kusů zboží, uskutečněný 12.1.2012, zahrnuje 150 kusů z první dodávky za 90 Kč/kus a z druhé dodávky 30 kusů za 92 Kč/kus. Částka výdejky na 180 kusů je 16 260 Kč (90,33 Kč za měrnou jednotku).

14.2. je vyskladněno 60 kusů. Z druhé dodávky vyskladníme 50 kusů za 92 Kč/kus a 10 kusů ze třetí dodávky za 89 Kč/kus. Výdejka je na částku 5 490 Kč při jednotkové ceně 91,50 Kč.

Poslední skladový pohyb je výdej 90 kusů zboží. 75 kusů je vyskladněno ze skladového pohybu 43 za 90,50 Kč/kus a 15 kusů vyskladněno ze skladového pohybu 44 za 91 Kč/kus. Výdejka je na částku 8 152,50 Kč při jednotkové ceně 90,58 Kč.

Po skladovém pohybu 50 zbylo na skladě 40 kusů (skladový pohyb 44), 90 kusů (skladový pohyb 45) a 85 kusů (skladový pohyb 49). Toto zboží bude použito v následujícím roce.

Následující tabulka zobrazuje rozložení jednotlivých dodávek pro realizaci metody FIFO.

Tabulka 16: Postup výpočtu FIFO – stagnující ceny

Skladový pohyb	Příjem	Cena za MJ	Rozložení	Výpočet
1	150	90	150	
2	80	92	30+50	
3	0	90,33		150*90+30*92
4	65	89	10+55	
5	120	87	15+105	
6	0	91,5		50*92+10*89
7	90	91	35+55	
8	0	88,57		55*89+15*87
9	60	90	45+15	
10	40	88	40	
11	80	91	20+60	
12	0	88		105*87+35*91
13	110	93,5	30+80	
14	50	89	25+25	
15	0	90,55		55*91+45*90
16	0	89,2		15*90+40*88+20*91
17	150	91,5	75+75	
18	40	90	20+20	
19	0	91,83		60*91+30*93,5
20	90	92,5	90	
21	75	85	75	
22	100	88	5+95	
23	0	92,43		80*93,5+25*89
24	65	89	35+30	
25	0	90,88		25*89+75*91,5
26	80	91,5	80	
27	30	93	30	
28	70	91	70	
29	0	91,18		75*91,5+20*90
30	45	92	45	
31	75	90	10+65	
32	0	92,05		20*90+90*92,5
33	0	85,19		75*85+5*88
34	85	89	30+55	
35	0	88,27		95*88+35*89
36	50	91	50	
37	90	88	15+75	
38	40	91,5	10+30	
39	0	91,29		30*89+80*91,5+30*93
40	0	91,28		70*91+45*92+10*90
41	65	89	65	
42	0	89,68		65*90+30*89
43	80	90,5	5+75	
44	55	91	15	zbylo 40 kusů
45	90	90		
46	0	89,71		55*89+50*91+15*88

47	0	88,41		75*88+10*91,5
48	0	89,83		30*91,5+65*89+5*90,5
49	85	89,5		
50	0	90,58		75*90,5+15*91

Zdroj: Vlastní zpracování

5.3.2 Metoda váženého průměru proměnlivého

Následující tabulka zobrazuje vývoj ceny vyskladněného zboží pomocí metody váženého průměru proměnlivého při cenovém průměru pořizovacích cen 90,12 Kč za měrnou jednotku.

Tabulka 17: Vývoj ceny vyskladněného zboží – VP proměnlivý, stagnující ceny

Skladový pohyb	Cena za MJ	Kč		
		Příjem	Výdej	Zásoba
1	90,00	13 500,00	0	13 500,00
2	92,00	7 360,00	0	20 860,00
3	90,70	0	16 325,22	4 534,78
4	89,00	5 785,00	0	10 319,78
5	87,00	10 440,00	0	20 759,78
6	88,34	0	5 300,37	15 459,41
7	91,00	8 190,00	0	23 649,41
8	89,24	0	6 247,01	17 402,40
9	90,00	5 400,00	0	22 802,40
10	88,00	3 520,00	0	26 322,40
11	91,00	7 280,00	0	33 602,40
12	89,61	0	12 544,90	21 057,50
13	93,50	10 285,00	0	31 342,50
14	89,00	4 450,00	0	35 792,50
15	90,61	0	9 061,39	26 731,11
16	90,61	0	6 796,04	19 935,06
17	91,50	13 725,00	0	33 660,06
18	90,00	3 600,00	0	37 260,06
19	90,88	0	8 179,04	29 081,03
20	92,50	8 325,00	0	37 406,03
21	85,00	6 375,00	0	43 781,03
22	88,00	8 800,00	0	52 581,03
23	89,88	0	9 437,62	43 143,41
24	89,00	5 785,00	0	48 928,41
25	89,78	0	8 977,69	39 950,72
26	91,50	7 320,00	0	47 270,72
27	93,00	2 790,00	0	50 060,72
28	91,00	6 370,00	0	56 430,72
29	90,29	0	8 577,47	47 853,25
30	92,00	4 140,00	0	51 993,25
31	90,00	6 750,00	0	58 743,25

32	90,37	0	9 941,17	48 802,08
33	90,37	0	7 229,94	41 572,14
34	89,00	7 565,00	0	49 137,14
35	90,16	0	11 720,79	37 416,36
36	91,00	4 550,00	0	41 966,36
37	88,00	7 920,00	0	49 886,36
38	91,50	3 660,00	0	53 546,36
39	89,99	0	12 599,14	40 947,21
40	89,99	0	11 249,23	29 697,98
41	89,00	5 785,00	0	35 482,98
42	89,83	0	8 533,88	26 949,10
43	90,50	7 240,00	0	34 189,10
44	91,00	5 005,00	0	39 194,10
45	90,00	8 100,00	0	47 294,10
46	90,08	0	10 810,08	36 484,02
47	90,08	0	7 657,14	28 826,88
48	90,08	0	9 008,40	19 818,48
49	89,50	7 607,50	0	27 425,98
50	89,92	0	8 092,91	19 333,07

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro **první** vyskladnění (skladový pohyb 3) je využito těchto hodnot:

- stav zboží v korunách (po druhém skladovém pohybu) 20 860 Kč,
- stav zboží v množství 230 ks.

Výslednou průměrnou cenou pro první výdej je částka 90,70 Kč/kus. Celková částka pro výdej 180 kusů činila 16 325,22 Kč, o kterou se poslední známý stav zboží snížil a to na částku 4 534,78 Kč.

Částka **druhého** výdeje je součinem:

- podílu stavu zboží v korunách a stavu zboží v měrných jednotkách, tzn. 15 459,41 / 235 = 88,34 Kč/kus,
- počtu vyskladněných kusů, tj. 60.

Skladový pohyb 6 je tedy na částku 5 300,37 Kč. Tento postup se opakuje před každým výdejem ze skladu.

Tabulka 18: Vypočtené jednotlivé průměry – VP proměnlivý, stagnující ceny

Skladový pohyb	Vypočítané průměry
1	-
2	90,6957
3	V
4	-
5	88,3395
6	V
7	89,2431
8	V
9	-
10	-
11	89,6064
12	V
13	-
14	90,6139
15	V
16	V
17	-

Skladový pohyb	Vypočítané průměry
18	90,8782
19	V
20	-
21	-
22	89,8821
23	V
24	89,7769
25	V
26	-
27	-
28	90,2891
29	V
30	-
31	90,3742
32	V
33	V
34	90,1599

Skladový pohyb	Vypočítané průměry
35	V
36	-
37	-
38	89,9939
39	V
40	V
41	89,8303
42	V
43	-
44	-
45	90,0840
46	V
47	V
48	V
49	89,9212
50	V

V… výdej ze skladu

Zdroj: Vlastní zpracování

5.3.3 Metoda váženého průměru periodického

Následující tabulka zobrazuje vývoj ceny vyskladněného zboží pomocí metody váženého průměru periodického při cenovém průměru pořizovacích cen 90,12 Kč za měrnou jednotku.

Tabulka 19: Vývoj ceny vyskladněných zásob – VP periodický, stagnující ceny

Skladový pohyb	Cena za MJ	Kč		
		Příjem	Výdej	Zásoba
1	90,00	13 500,00	0	13 500,00
2	92,00	7 360,00	0	20 860,00
3	90,33	0	16 260,00	4 600,00
4	89,00	5 785,00	0	10 385,00
5	87,00	10 440,00	0	20 825,00
6	92,00	0	5 520,00	15 305,00
7	91,00	8 190,00	0	23 495,00
8	92,00	0	6 440,00	17 055,00
9	90,00	5 400,00	0	22 455,00
10	88,00	3 520,00	0	25 975,00
11	91,00	7 280,00	0	33 255,00
12	88,68	0	12 415,20	20 839,80
13	93,50	10 285,00	0	31 124,80
14	89,00	4 450,00	0	35 574,80
15	88,68	0	8 868,00	26 706,80
16	90,53	0	6 789,86	19 916,94
17	91,50	13 725,00	0	33 641,94

18	90,00	3 600,00	0	37 241,94
19	90,53	0	8 147,84	29 094,10
20	92,50	8 325,00	0	37 419,10
21	85,00	6 375,00	0	43 794,10
22	88,00	8 800,00	0	52 594,10
23	90,92	0	9 546,50	43 047,60
24	89,00	5 785,00	0	48 832,60
25	89,68	0	8 968,25	39 864,35
26	91,50	7 320,00	0	47 184,35
27	93,00	2 790,00	0	49 974,35
28	91,00	6 370,00	0	56 344,35
29	90,04	0	8 554,17	47 790,18
30	92,00	4 140,00	0	51 930,18
31	90,00	6 750,00	0	58 680,18
32	90,28	0	9 930,49	48 749,69
33	90,28	0	7 222,18	41 527,51
34	89,00	7 565,00	0	49 092,51
35	90,28	0	11 736,04	37 356,48
36	91,00	4 550,00	0	41 906,48
37	88,00	7 920,00	0	49 826,48
38	91,50	3 660,00	0	53 486,48
39	90,02	0	12 602,18	40 884,29
40	89,86	0	11 231,95	29 652,34
41	89,00	5 785,00	0	35 437,34
42	89,86	0	8 536,28	26 901,06
43	90,50	7 240,00	0	34 141,06
44	91,00	5 005,00	0	39 146,06
45	90,00	8 100,00	0	47 246,06
46	89,99	0	10 798,91	36 447,15
47	89,99	0	7 649,23	28 797,92
48	89,99	0	8 999,09	19 798,82
49	89,50	7 607,50	0	27 406,32
50	89,99	0	8 099,19	19 307,14

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro vyskladnění skladového pohybu 3 je cena pro výdej odvozena metodou FIFO, tzn. 150 kusů po 90 Kč a 30 kusů po 92 Kč. První výdej zní na částku 16 260 Kč. Jednotková cena 180 vyskladněných kusů je 90,33 Kč.

Tento skladový pohyb je posledním skladovým pohybem v měsíci leden. Podílem zboží v korunách a zboží v množství se zjistí jednotková cena pro všechny výdeje uskutečněné v následujícím měsíci, tj. 4 600 / 50 = 92 Kč/kus.

Z každého posledního skladového pohybu v měsíci se vypočte jednotková cena, která bude použita pro vyskladnění celý následující měsíc

Tabulka 20: Průměry pro jednotlivé periody (měsíce) – stagnující ceny

Měsíc	Průměr
leden	90,33
únor	92,00
březen	87,46
duben	88,68
květen	90,53
červen	90,92

Měsíc	Průměr
červenec	89,68
srpen	90,04
září	90,28
říjen	90,02
listopad	89,86
prosinec	89,99

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 8: Vývoj nákladů při stagnujícím trendu pořizovacích cen

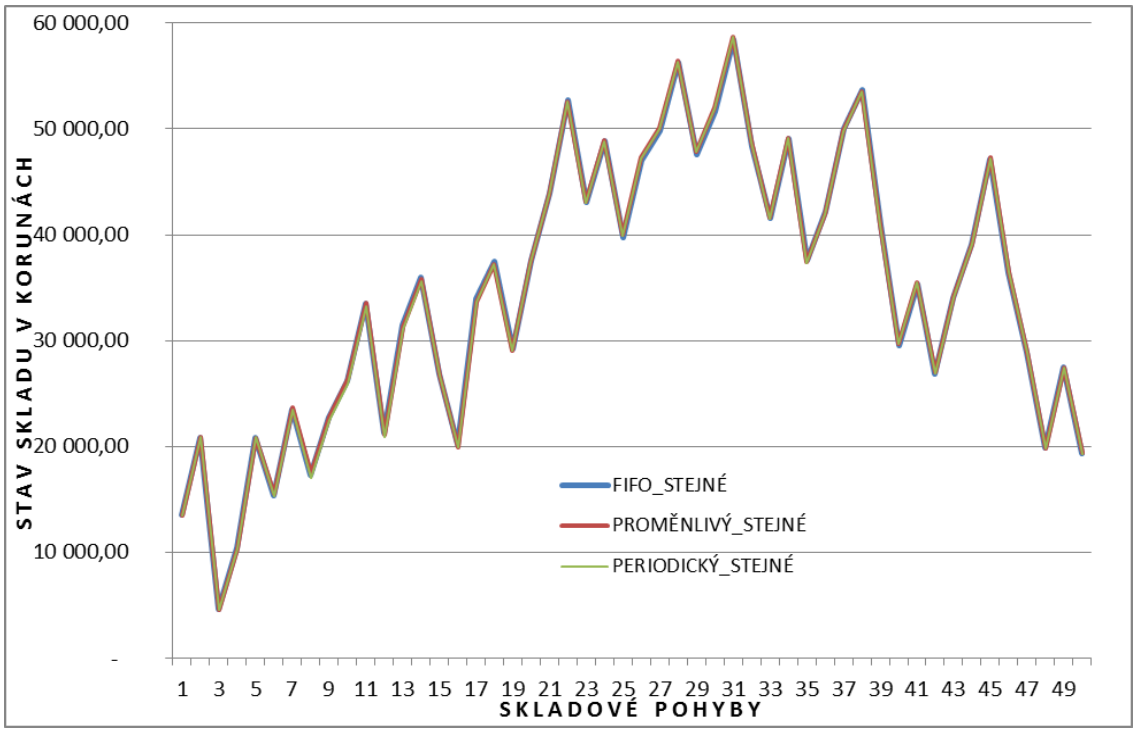

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 9: Stav skladu na konci období – stejné ceny (1)

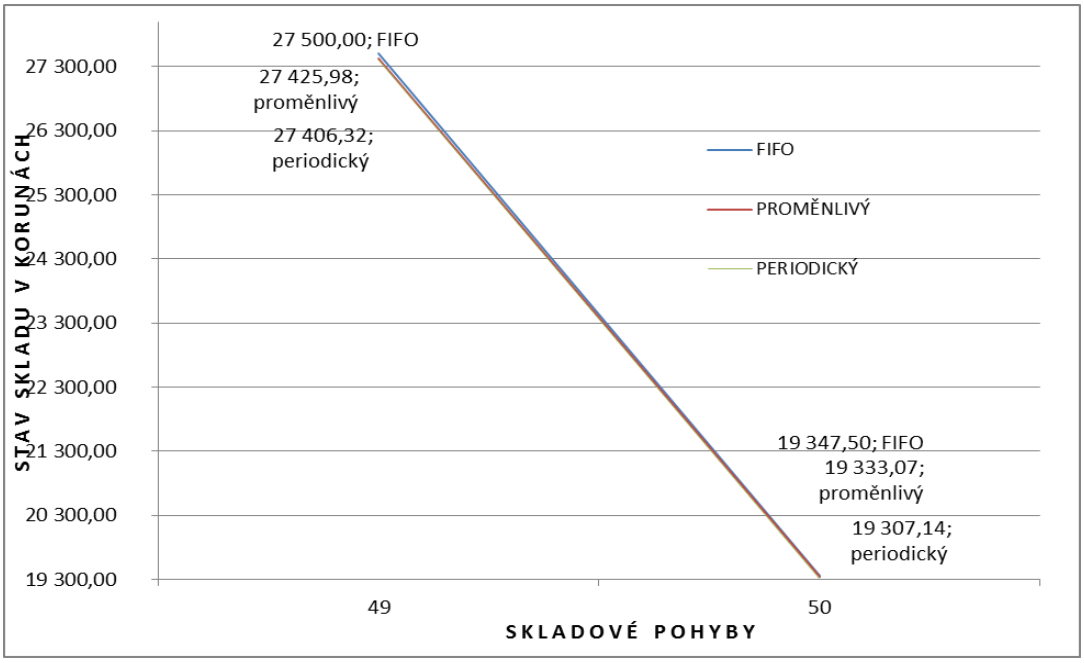

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 10: Stav skladu na konci období – stejné ceny (2)

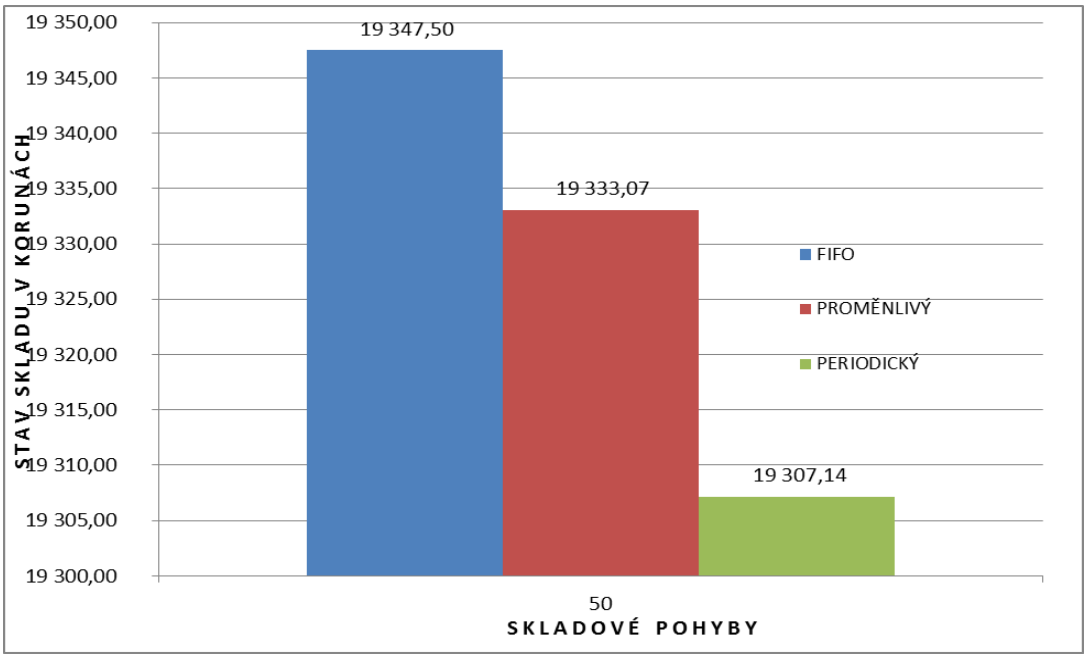

Zdroj: Vlastní zpracování

Zjištěné výsledky mají dvě vypovídací schopnosti:

1) **Daňová optimalizace**

Z grafu 9 není patrné, která metoda je při daných cenách pro podnik výhodná. Výsledkem použitých metod jsou obdobné zůstatky na skladě v peněžním vyjádření. Pro detailnější přehled poslouží graf 10. Znázorňuje konečné zůstatky na skladě v peněžním vyjádření. Při daných cenách je výhodnější použít **VP periodický** s konečnou hodnotou na skladě 19 307,14 Kč. Jako poslední by měl podnik zvažovat použití metody FIFO, která má největší zůstatek na skladě.

Při zjištění průměrů cen za měrnou jednotku u všech 50 skladových pohybů, u tří použitých metod, je výsledkem průměr u metody VP periodický 90,15 Kč/kus, u metody FIFO 90,0851 Kč/kus a u metody VP proměnlivý je průměr 90,0868 Kč/kus. Nejvyšší cenový průměr je právě u metody VP periodického, který potvrzuje tvrzení z předchozího odstavce. Vidět je rozdíl i na konečných stavech na skladu – metoda FIFO: 19 347,50 Kč; metoda VP proměnlivý: 19 333,07 Kč; metoda **VP periodický: 19 307,14 Kč**.

2) **Maximalizace aktiv**

Maximalizace aktiv je využito pro účely banky při poskytování úvěru.

Z výše uvedených zůstatků zboží na skladě vyplývá, že pro maximalizaci aktiv je nutné použít metodu **FIFO**, jejíž zůstatek je nejvyšší. Vidět je ovšem rozdíl i v průměrných cenách skladových pohybů, kdy u metody FIFO je průměr nejnižší – 90,0851 Kč/kus.

Graf 11: Stav skladu na konci období – všechny metody

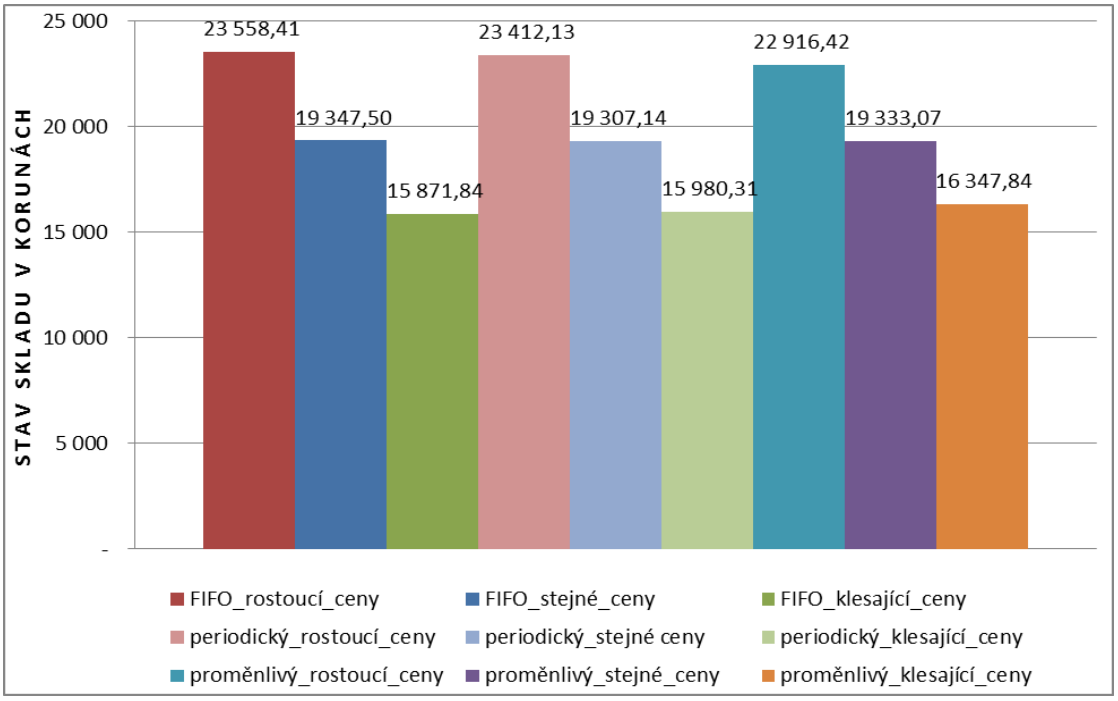

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové hodnocení použitých metod vyplývá z tabulky 11.

Z pohledu **daňové optimalizace** je výhodné použít metodu FIFO při klesajících cenách, metodu VP periodického při stagnujícím trendu pořizovacích cen a metodu VP proměnlivého při rostoucím trendu pořizovacích cen.

Z pohledu **maximalizace aktiv** je hodnocení metod zcela jiného charakteru. Při klesajících pořizovacích cenách je nejvyšší hodnota zboží na skladě po použití metody VP proměnlivého, u stagnujících cen je ve výhodě metoda FIFO, stejně jako je tomu u rostoucích pořizovacích cen, kdy je po použití metody FIFO nejvyšší zůstatek zboží na skladě.

6. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo prostřednictvím analýzy vyhodnotit možnosti účetní jednotky v oblasti oceňování v podmínkách české účetní legislativy a také blíže určit typy a způsoby oceňování.

V teoretické části jsem se věnovala „kreativnímu účetnictví“, základním požadavkům na věrné a poctivé vedení účetnictví a obecnému vymezení oceňování v podmínkách české účetní legislativy. Blíže jsem popisovala možnosti účetní jednotky při oceňování oběžného a dlouhodobého majetku.

„Kreativní účetnictví“ je pojem, který není v dnešní době moc rozšířen. Mnoha lidmi je chápáno jako zneužívání účetnictví. V podstatě se jedná o záměrné upravování položek účetních výkazů do požadované či potřebné podoby. Za problematikou oceňování vidí mnoho autorů vznik „kreativního účetnictví“.

K dosažení cíle bakalářské práce jsem v praktické části pracovala se skladovými pohyby, konkrétně s vyskladňováním zboží. Na fiktivních datech skladových pohybů jsem použila tři způsoby vývoje pořizovacích cen. Tyto ceny se vyvíjely s rostoucím trendem 0,7%, s klesajícím trendem 0,7% a třetí způsob vývoje cen byl na bázi stagnujícího vývoje pořizovacích cen. V praktické části jsem brala v úvahu dvě hlediska – hledisko daňové optimalizace a hledisko maximalizace aktiv.

Z pohledu daňové optimalizace je výhodné použít:

- metodu **FIFO** při **klesajících** cenách – zůstatek zboží na skladě je nejmenší**,**
- metodu **váženého průměru periodického** při **stagnujícím** trendu pořizovacích cen – průměr cen skladových pohybů je při daných cenách nejmenší,
- metodu **váženého průměru proměnlivého** při **rostoucím** trendu pořizovacích cen – suma vyskladněného zboží je největší ze tří zvolených metod.

Z pohledu maximalizace aktiv je hodnocení zcela jiné. Cílem je mít především největší hodnotu zásob na skladě. Nejvyšší hodnoty zboží na skladě při klesajících

pořizovacích cenách je dosaženo po použití metody VP proměnlivého, u stagnujících cen je tohoto cíle dosaženo po použití metody FIFO, stejně jako je tomu u rostoucích pořizovacích cen, kdy je po použití metody FIFO nejvyšší peněžní zůstatek zásob na skladě.

U těchto metod se pro zhodnocení výsledků mohl použít souhrn cen vyskladněného zboží. U stagnujících cen se výsledek potvrdil průměrnou cenou všech skladových pohybů. Průměry pořizovacích cen za měrnou jednotku byly u těchto metod při každém vývoji pořizovacích cen totožné.

V teoretické části je uvedeno, že nejpoužívanější metodou je metoda váženého průměru periodického. Zajisté je to proto, že tato metoda je nejméně náročná – je možné si průměrné ceny pro vyskladnění stanovit až na období jeden měsíc.

7. Summary

The aim of this thesis was by analyzing to evaluate the possibilities of an entity in valuation in the Czech accounting legislation and also to specify the types and methods of valuation.

The theoretical part is devoted to "creative accounting", basic requirements of fair and honest accounting and general definition of the valuation in the Czech accounting legislation. I described in detail the possibilities of an entity in the valuation of short-term assets and fixed assets.

To achieve the aim of the thesis, in the practical part I worked with stock movements, namely the removal from storage of goods. I used 3 methods of development cost using the fictitious data of warehouse movements. These prices have evolved with the growing trend of 0.7%, with the downward trend of 0.7% and the third way of price trends was based on a stagnant development cost. In the practical part, I took into account two aspects – the tax

In terms of tax optimization it is appropriate to use:

- The method of FIFO at falling prices - the balance of goods in stock is the smallest.
- The method of weighted average periodic at stagnant trend in purchase prices - the average of prices of stock movements is the smallest at given prices.
- The method of weighted average variable at growing trend in purchase prices - the amount of goods removed from storage is the largest of the three selected methods.

The assessment is quite different from the perspective of maximizing the asset. The aim is having the greatest value of goods in stock. The highest value of goods in stock at falling purchase prices is achieved by using the method of weighted average variable, at stagnating prices by using the FIFO method, as well as at increasing purchase prices when the highest cash balance held in stock is by using the FIFO method.

Key words:

Creative accounting

Czech accounting legislation (ČÚL)

Valuation method

Pricing method

8. Použitá literatura

[1] KRUPOVÁ, Lenka. *Kreativní účetnictví*. Praha: Komora auditorů České republiky, 2001. ISBN 80-902855-2-X

[2] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka k 1. 1. 2010*. 10. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, spol. s r. o. 2010. 987 s. Účetnictví. ISBN 978-80-7263-580-1.

[3] FIŠEROVÁ E., CHALUPA R. KADLEC J., PILÁTOVÁ J., PROCHÁZKOVÁ D., SEDLÁK R., SKÁLOVÁ J., TKÁČ R., VLACH P. *Abeceda účetnictví pro podnikatele*. 8. vydání. Olomouc: ANAG. 2010. 440 s. ISBN 978-80-7263-598-6

[4] DRÁBKOVÁ, Zita a Jindřiška KOUŘILOVÁ. *Kreativní účetnictví ve vazbě na účetní výkazy*. České Budějovice, 2009. Výstup projektu Interní grant JU EF evid. číslo: IG 1/09.

[5] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

[6] České účetní standardy pro podnikatele

[7] FIREŠ, Bohuslav a Vladimír ZELENKA. *Oceňování aktiv a dluhů v účetnictví*. Praha: Management Press. 2. doplněné a rozšířené vydání. 1997. 175 s. ISBN 80-85943-24-7

[8] KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. Praha: Polygon. 15. aktualizované vydání. 2005. 444 stran. ISBN 80-7273-118-1

[9] LOUŠA, František. *Zásoby - komplexní průvodce účtováním a oceňováním*. 3. aktualizované vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007, 172 s. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-2117-0.

[10] KUBÍČKOVÁ, Dana. *Opravné položky*. In: *is.vsfs.cz* [online]. 9.3.2008 [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: http://is.vsfs.cz/el/6410/leto2008/B_FUc_1/Finuc_2.pr._08.pdf

Vyhláška č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

9. Seznam tabulek a grafů:

Tabulka 1: Vývoj zboží na skladě během roku 24

Tabulka 2: Data skladových pohybů 26

Tabulka 3: Vývoj ceny vyskladněného zboží – FIFO rostoucí pořizovací ceny 27

Tabulka 4: Postup výpočtu FIFO – rostoucí ceny 29

Tabulka 5: Vývoj ceny vyskladněných zásob – VP proměnlivý, rostoucí ceny 30

Tabulka 6: Vypočtené jednotlivé průměry – VP proměnlivý, rostoucí ceny 31

Tabulka 7: Vývoj ceny vyskladněných zásob – VP periodický, rostoucí ceny 32

Tabulka 8: Průměry pro jednotlivé periody (měsíce) – rostoucí ceny 33

Tabulka 9: Vývoj ceny vyskladněných zásob – FIFO, klesající ceny 38

Tabulka 10: Postup výpočtu FIFO – klesající ceny 40

Tabulka 11: Vývoj ceny vyskladněného zboží – VP proměnlivý, klesající ceny... 41

Tabulka 12: Vypočtené jednotlivé průměry – VP proměnlivý, klesající ceny 43

Tabulka 13: Vývoj ceny vyskladněných zásob – VP periodický, klesající ceny.... 43

Tabulka 14: Průměry pro jednotlivé periody (měsíce) – klesající ceny 45

Tabulka 15: Vývoj ceny vyskladněného zboží – FIFO, stagnující ceny 49

Tabulka 16: Postup výpočtu FIFO – stagnující ceny 51

Tabulka 17: Vývoj ceny vyskladněného zboží – VP proměnlivý, stagnující ceny. 52

Tabulka 18: Vypočtené jednotlivé průměry – VP proměnlivý, stagnující ceny..... 54

Tabulka 19: Vývoj ceny vyskladněných zásob – VP periodický, stagnující ceny . 54

Tabulka 20: Průměry pro jednotlivé periody (měsíce) – stagnující ceny 56

Graf 1: Vývoj zboží na skladě během roku 25

Graf 2: Vývoj nákladů při rostoucím trendu pořizovacích cen..... 34

Graf 3: Vývoj nákladů při rostoucím trendu pořizovacích cen – průběh roku..... 34

Graf 4: Rostoucí ceny – konec roku..... 35

Graf 5: Vývoj nákladů při klesajícím trendu pořizovacích cen 45

Graf 6: Vývoj nákladů při klesajícím trendu pořizovacích cen – průběh roku..... 46

Graf 7: Klesající ceny – konec roku..... 46

Graf 8: Vývoj nákladů při stagnujícím trendu pořizovacích cen 56

Graf 9: Stav skladu na konci období – stejné ceny (1)..... 57

Graf 10: Stav skladu na konci období – stejné ceny (2)..... 57

Graf 11: Stav skladu na konci období – všechny metody 59

10. Zkratky

CP – cenné papíry

DM – dlouhodobý majetek

DNM – dlouhodobý nehmotný majetek

VP proměnlivý – vážený průměr proměnlivý

VP periodický – vážený průměr periodický